

Analýza hospodaření Hasičského záchranného sboru Územního odboru Přerov

Renáta Buzinisová

Bakalářská práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Renáta Buzinisová**
Osobní číslo: **M11962**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Analýza hospodaření Hasičského záchranného sboru
Územního odboru Přerov**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Na základě dostupných zdrojů zpracujte teoretické poznatky vztahující se k řešené problematice.

II. Praktická část

- S využitím teoretických poznatků analyzujte a zhodnoťte současný stav hospodaření Hasičského záchranného sboru Územního odboru Přerov.
- Na základě výsledků analýzy navrhnete opatření vedoucí ke zlepšení hospodářské situace Územního odboru Přerov.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

HAVLAN, Petr a kol. Majetek státu v platné právní úpravě. 3., aktualit. podstat. dopl. vyd. Praha: Linde, 2010, 503 s. ISBN 978-80-7201-796-6.

LUKÁŠ, Luděk a kol. Informační podpora integrovaného záchranného systému. 1. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2011, 182 s. ISBN 978-80-7385-105-7.

OTRUSINOVÁ, Milena a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví. 1. vyd. Praha: C.H.Beck Praha, 2011, 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

RŮŽIČKOVÁ, Petra. Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi. 4. vyd. Praha: Grada, 2011, 143 s. ISBN 978-80-247-3916-8.

STEINER, George Albert a John F. STEINER. Business, government, and society: a managerial perspective: text and cases. 9. vyd. Boston, Mass: Irwin/McGraw-Hill, 2000, 731 s. ISBN 0-07-365914-2.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jiří Polách
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: 16. června 2014
Termín odevzdání bakalářské práce: 25. srpna 2014

Ve Zlíně dne 17. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

doc. RNDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použité informační zdroje jsem citovala;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

25. 8. 2014

Burinišová

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlédne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce „Analýza hospodaření Hasičského záchranného sboru Územního odboru Přerov“ je zaměřena na analýzu hospodaření Územního odboru Přerov v letech 2010-2012. Teoretická část popisuje majetek státu, vymezení, nakládání a hospodaření s ním. Charakterizuje Hasičský záchranný sbor České republiky jeho činnost a organizační strukturu. V praktické části je představen Územní odbor Přerov, provedena horizontální analýza účetních výkazů mezi roky 2010, 2011, 2012. Praktickou část uzavírá finanční analýza vybraných ukazatelů.

Klíčová slova: Hasičský záchranný sbor, majetek státu, organizační složka státu, finanční analýza, Územní odbor Přerov

ABSTRACT

Bachelor thesis "Analysis of the management of the Fire and Rescue Service of the Department of Land Use Přerov" is focused on the analysis of the management of the Territorial Department Přerov in 2010-2012. The theoretical part describes the property of the state, defining, handling and management of it. Characterizes Fire Rescue Service of the Czech Republic, its activities and organizational structure. In the practical part, the territorial departments Přerov, a horizontal analysis of financial statements between the years 2010, 2011, 2012. Practical part concludes the financial analysis of selected indicators you.

Keywords: Fire Brigade, State Property, Government Department, Territorial Department Přerov, Financial Analysis

Děkuji svému vedoucímu bakalářské práce Ing. Jiřímu Poláchovy za podporu a rady, které mi poskytl při zpracování mé bakalářské práce.

Zároveň chci poděkovat příslušníkům Hasičského záchranného sboru plk. Ing. Miroslavu Čočkovi, mjr. Ing. Renátě Padalové a plk. Ing. Miroslavě Chromcové za poskytnuté materiály a informace.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 MAJETEK STÁTU	12
1.1 VYMEZENÍ STÁTNÍHO MAJETKU.....	12
1.2 NAKLÁDÁNÍ S MAJETKEM STÁTU	13
1.3 HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM STÁTU	13
1.3.1 Příslušnost k hospodaření.....	13
1.3.2 Základní povinnost při hospodaření.....	14
1.4 ODPOVĚDNOST PŘI HOSPODAŘENÍ S MAJETKEM STÁTU	16
1.4.1 Odpovědnost za porušení povinností při hospodaření s majetkem státu	16
1.4.2 Odpovědnost za škodu	17
1.4.3 Odpovědnost státu u škod vzniklou zaměstnancům a třetím osobám.....	17
1.5 FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ ORGANIZAČNÍCH SLOŽEK STÁTU	18
1.6 FINANČNÍ ANALÝZA	19
1.6.1 Metody finanční analýzy.....	19
1.6.2 Ukazatele finanční analýzy	20
1.6.2.1 Absolutní ukazatele finanční analýzy	20
1.6.2.2 Poměrové ukazatele finanční analýzy.....	21
1.6.2.3 Rozdílové ukazatele finanční analýzy	21
2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	22
2.1 STRUKTURA HZS	23
2.1.1 Generální ředitelství hasičského záchranného sboru	23
2.1.2 Hasičský záchranný sbor kraje.....	23
2.1.3 Záchranný útvar	24
2.1.4 Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborné škola požární ochrany ve Frýdku-Místku.....	24
2.2 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	25
2.2.1 Druhy jednotek požární ochrany.....	25
2.2.2 Plošné pokrytí území kraje.....	25
2.2.3 Územní působnost.....	26
2.3 SEKCE EKONOMIKY GENERÁLNÍHO ŘEDITELSTVÍ HZS ČR	27
2.3.1 Náměstek generálního ředitele.....	28
2.3.2 Odbor finanční	28
2.3.3 Odbor provozu správy a majetku	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
3 ÚZEMNÍ ODBOR PŘEROV	32
3.1 POŽÁRNÍ STANICE PŘEROV.....	33
3.2 POŽÁRNÍ STANICE HRANICE	35
3.3 POŽÁRNÍ STANICE LIPNÍK NAD BEČVOU.....	36
3.4 POŽÁRNÍ STANICE KOJETÍN	37
4 ANALÝZA MAJETKU ÚZEMNÍHO ODBORU PŘEROV V ČASE	39

4.1	ROZVAHA.....	39
4.1.1	Aktiva.....	39
4.1.1.1	Horizontální analýza aktiv.....	40
4.1.2	Pasiva.....	42
4.1.2.1	Horizontální analýza pasiv.....	43
4.2	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT.....	45
4.2.1	Náklady.....	45
4.2.2	Výnosy.....	46
4.2.3	Horizontální analýza Výkazu zisku a ztrát.....	47
4.2.3.1	Horizontální analýza 2011-2010.....	47
4.2.3.2	Horizontální analýza 2012-2011.....	48
4.3	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ.....	49
4.4	UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY.....	49
4.4.1	Ukazatele zadluženosti.....	49
4.4.1.1	Míra zadluženosti.....	49
4.4.1.2	Celková zadluženost.....	50
4.4.2	Koeficient samofinancování.....	51
4.4.3	Ukazatele likvidity.....	52
4.4.3.1	Běžná likvidita.....	52
4.4.3.2	Okamžitá likvidita.....	52
4.4.3.3	Pohotová likvidita.....	53
4.4.4	Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji.....	54
4.5	SHRNUTÍ ANALYTICKÉ ČÁSTI.....	56
5	DOPORUČENÍ.....	57
6	ZÁVĚR.....	58
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	59
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	63
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	64
	SEZNAM TABULEK.....	65

ÚVOD

Organizační složka státu v České republice je organizační útvar patřící pod stát. Vymezuje oblasti veřejné správy zastoupené státem, hospodaří se státním majetkem i přes to, že nemá svoji vlastní právní osobnost. Organizační složka státu je zvláštní typ instituce, která vznikla v roce 2001 na základě zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Vede své samostatné účetnictví i přes to že není právnickou osobou, pro kterou je u organizační složky státu stát.

Státu nejde upřít právo na žádný druh majetku. Organizační složka státu hospodaří s majetkem, který je souborem všech statků se kterými instituce veřejné správy, může plně nakládat a těmi ručí i za své závazky vzniklé z její činnosti. Majetek můžeme rozdělit na movitý, nemovitý majetek, věci a majetková práva.

Teoretická část je zaměřena na vymezení majetku státu, nakládání s majetkem státu, hospodaření s majetkem státu a odpovědnost při hospodaření s ním. Další kapitola teoretické části práce je zaměřena na finanční hospodaření organizačních složek a na finanční analýzu, kterou jsem provedla v praktické části. V poslední části teoretické části jsou vysvětleny základní informace o Hasičském záchranném sboru České republiky o jeho struktuře, fungování a ekonomickém oddělení Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

Praktická část bakalářské práce se zabývá analýzou Územního odboru Přerov Hasičského záchranného sboru České republiky, který je součástí Olomouckého kraje Hasičského záchranného sboru České republiky. V práci analyzuji roky 2010, 2011, 2012. Pro analýzu jsem, využila účetní výkazy, kterými jsou rozvaha a výkaz zisku a ztrát poskytnuté od organizace. V první části je horizontální analýza účetních výkazů. V druhé části práce je provedena finanční analýza pomoci vybraných finančních ukazatelů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 MAJETEK STÁTU

V následující části budou definovány základní pojmy související se státním majetkem.

1.1 Vymezení státního majetku

Podle Havlana a kol. (2010, s. 83) lze majetek státu v širším pojetí lze specifikovat jako tzv. rozpočtovou sféru, která řeší příjmy a výdaje státu. V této oblasti není přesně stanoveno kritérium vlastnictví majetku. To znamená, že všechny prostředky zůstanou ve vlastnictví státu i po předání prostředků pro hospodaření ve státní příspěvkové organizaci. Vlastnictví státního majetku se změní, je-li ve formě dotace nebo návratné finanční výpomoci. Tyto peněžní prostředky se mohou stát vlastnictvím státu, avšak v případě návratné finanční výpomoci se peněžní prostředky musí opět stát vlastnictvím státu. Dále do majetku státu řadíme bytové a nebytové prostory, majetková práva a jiné majetkové hodnoty, peněžní prostředky a cenné papíry.

„Státu nelze upřít právo na žádný druh majetku.“ (Havlán a kol., 2010, s. 84) Z toho vyplývá, že jako majetek státu mohou být bytové a nebytové prostory, věci a majetková práva jako jsou pohledávky, které stát vlastní nebo vznikly z činnosti organizačních složek státu a státních organizací. Z tohoto je zřejmé, že organizační složky státu a státní organizace nemají žádný svůj majetek. (Havlán a kol. 2010, s. 84)

Stát využívá svůj majetek k plnění svých funkcí, k zajištění veřejně prospěšných činností a také pro účely podnikání. Z toho vyplývá, že pokud jde o majetek státu, tak stát není ničím omezen, jen platným nabytím tohoto majetku. Majetku státu by mělo být alespoň tolik a v takovém rozsahu, kvalitě a druhu aby stát mohl efektivně a řádně plnit jeho funkce a tím poskytovat svým občanům a jiným subjektům služby, ke kterým je se svého titulu povinen. Stát má zajišťovat zabezpečení činnosti orgánů státní moci, orgánů státní správy a justice, zajištění obrany a vnitřní ochrany také se stará o vybrané úseky školství, kultury, sociální a zdravotní péče, zajišťuje chod hospodářství, služby v dopravě, zásobování, energetice, vodním hospodářstvím a mnoho jiného. (Havlán a kol. 2010, s. 85)

Ve vlastnictví státu je majetek, na který má stát výhradní právo a tento majetek může být jen ve vlastnictví státu. Výhradní majetek státu dnes je nerostné bohatství, majetek na území vojenských úřadů a také dálnice a silnice I. třídy. (Havlán a kol. 2010, s. 85)

1.2 Nakládání s majetkem státu

Nakládání s majetkem státu je postaveno na soukromém právu, které upravuje občanský a obchodní zákoník. Upravuje veřejnoprávní podmínky uzavírání smluv a upravuje instituty, které nemají obdobu v soukromoprávních předpisech. Mezi instituty bez soukromoprávního předpisu patří jednostranné opatření, zápis a jednostranné písemné opuštění od vymáhání pohledávky. Jednostranné opatření lze učinit jen v případech stanovené zákonem o majetku státu. V tomto případě jde o zřízení a zánik organizační složky, o rozhodování o příslušnosti k hospodaření s majetkem státu nebo k odmítnutí majetku. Z tohoto vyplývá, že jednostranné opatření lze použít při nakládání s majetkem. Nakládání s majetkem mezi organizačními složkami státu se provádí pomocí zápisu. Zápis představuje specifický, nesmluvně založený majetkový správní institut, ten je založen na souhlasném projevu vůle organizačních právních subjektů. Jednostranné písemné opuštění od vymáhání pohledávky je institut, který také nemá svůj občanskoprávní základ. Podstata opuštění pohledávky je v tom, že pohledávka nezanikne a může být úspěšně uplatněna, není-li promlčena nebo už nezanikla. (Havlan a kol., 2010, s. 221-222)

1.3 Hospodaření s majetkem státu

Hospodaření s majetkem státu je v České republice vázáno zákonem o majetku státu, mezinárodní smlouvou, kterou je Česká republika vázána a všeobecně uznávanými pravidly mezinárodního práva. Zákon o majetku státu platí v plném rozsahu všude, kde není potřeba zvláštního právního předpisu. Hospodaření s majetkem státu lze chápat ze dvou pohledů v širším smyslu, kde se současně řeší hospodaření i právní nakládání s majetkem státu a v užším smyslu, kde se hospodaření a nakládání s majetkem státu odděluje. (Havlan a kol., 2010, s. 137)

1.3.1 Příslušnost k hospodaření

„Hospodaření s určitým majetkem státu přísluší té organizační složce, která je účetní jednotkou a majetek státu potřebuje k plnění funkcí státu nebo jiných úkolů v rámci své působnosti nebo stanoveného předmětu činnosti.“ (Havlan a kol., 2010, s. 138)

Každá organizační složka má příslušnost hospodařit jen se svým majetkem státu, proto je důležité vymezit, která organizační složka je příslušná hospodařit s majetkem státu a užívat jej. Z toho vyplývá, že není pochyb kdo je oprávněn činit právní úkony spojené s konkrétním majetkem státu. (Havlan a kol., 2010, s. 139)

Hospodaření s nehmotným majetkem státu nemá jasně stanovené pravidlo jako je tomu u hmotného majetku. Typickým nehmotným majetkem státu je pohledávka. Pohledávka, která vznikla z činnosti organizační složky, je první oprávněna hospodařit sama organizační složka. Dalšími kdo je oprávněný hospodařit s pohledávkou je organizační složka, která má ve své působnosti ochranu majetkových zájmů státu a při jejichž poškození pohledávka vznikla. S pohledávkou jsou také oprávněny hospodařit organizační složky, které jsou příslušné hospodařit s majetkem státu, se kterou pohledávka souvisí. (Havlan a kol., 2010, s. 141)

1.3.2 Základní povinnost při hospodaření

Základní hospodaření s majetkem je upraveno v zákoně č. 219/2000 Sb., o majetku státu České republiky a jejím vystupování v právních vztazích- úplné znění v § 14. Vedle povinností vyplívající z tohoto zákona se váží i povinnosti k majetku státu v podstatě stejné jako pro fyzické a právnické osoby.

„Jde např. o povinnosti vyplívající z předpisu o bezpečnosti práce a technických zařízení, z předpisu o požární bezpečnosti či povinnosti vyplívající nestavebně právních předpisů, předpisů na úseku ochrany kulturních památek apod.“ (Havlan, 2010, s. 145) S majetkem státu jsme povinni hospodařit účelně a hospodárně zároveň musíme vést majetek v inventarizaci.

- Hospodařit s majetkem účelně a hospodárně

Organizační složka musí majetek státu využívat hospodárně a účelně. Zde se nabízí princip 3E (Economy, Efficiency, Effectiveness) v překladu 3E znamená hospodárnost, efektivita, účelnost. Tyto principy řeší a definují autorky Otrusinová, Kubičková (2011, s. 12).

Hospodárnost

„Co nejnížší vynaložení prostředků při dodržení odpovídající kvality. Jedná se o kritérium hodnocení na vstupu založené na principu dělat věci levně.“ (Otrusinová, Kubičková 2011, s. 12)

Při tomto procesu dochází k minimalizaci nákladů na zdroje tj. lidské a finanční zdroje při dodržení kvality zdrojů z hlediska potřeb dané činnosti, aktivity a cílů organizační složky.

Efektivnost

Efektivnost vyjadřuje míru efektivity dosahovaných výsledků. Efektivní je činnost, kdy dochází k optimalizaci zdrojů organizace nebo její činnosti ve srovnání s objemem prostředků na zajištění vynaložených výstupů.

„Jde o kritérium hodnocení vztahu vstupů a výstupů, založená na principu dělání věcí správnou cestou.“ (Otrusínová, Kubíčková 2011, s. 12)

Účelnost

„Účelnost je dosahování cílů, dosažení potřebných výstupů, vztah mezi cíli a výstupy založený na principu dělání správných věcí tj. jen takových věcí, které skutečně měly být provedeny, kritérium účelnosti.“ (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 12)

- Povinnost vést majetek v účetnictví

Informace o povinnosti vést majetek v účetnictví, pro následující odstavce jsem čerpala od autora Havlan a kol. (2010, s. 151-155), který tuhle problematiku řeší následovně: „Organizační složka státu jako účetní jednotky jsou povinny o stavu a pohybech majetku, závazků a dalších skutečnostech tvořící předmět účetnictví účtovat.“ (Havlan a kol., 2010, s. 151)

Základní předpis je zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů na tento zákon navazují různé vyhlášky, jako jsou vyhláška č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví nebo vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů. Zákon o účetnictví upravuje základní účetní zásady a stejně tak i základní ustanovení týkající se účetních metod. Organizační složky mají povinnost účtovat podvojnými zápisy. To znamená, že se účtuje jedna položka na dva rozdílné účty, na jednom účtu na straně „Má Dáti“ na druhém účtu na straně „Dal“.

Organizační složky mohou vedením účetnictvím pověřit jinou právnickou nebo fyzickou osobu. Pro organizační složky to však neznamená, že se zbavují odpovědnosti za vedení účetnictví. Externí osoba, která zpracovává účetnictví organizační složce, neodpovídá za obsah účetních dokladů ale jen za jejich řádné zaúčtování.

„Za porušení povinností stanovených zákonem o účetnictví se ukládají pokuty. Při stanovení pokuty se přihlíží k závažnosti protiprávního jednání a to k jeho spáchání, následkům

a okolnostem při jeho spáchání. Odpovědnost účetní jednotky za protiprávní jednání zaniká, jestliže řízení o něm nebylo zahájeno do 1 roku ode dne, kdy se orgán příslušný k uložení pokuty o protiprávním jednání dozvěděl, nejpozději však do 3 let ode dne, kdy bylo spácháno.“ (Havlan a kol., 2010, s. 155)

1.4 Odpovědnost při hospodaření s majetkem státu

Autor Havlan a kol. (2010, s. 301-323) ve své knize, ze které jsem čerpala pro následující odstavce, rozděluje odpovědnost při hospodaření s majetkem státu takto: odpovědnost za porušení povinností při hospodaření s majetkem státu, odpovědnost za škodu a odpovědnost státu u škod vzniklou zaměstnancům a třetím osobám.

1.4.1 Odpovědnost za porušení povinností při hospodaření s majetkem státu

Při **odpovědnosti fyzických osob** jde o osoby, které vykonávají úkony spojené s majetkem státu z titulu svého pracovního zařazení a svých funkcí v organizačních složkách, Pozemkovém fondu České republiky a fyzické osoby, které jsou pověřenými zaměstnanci na ministerstvu zakládající jménem státu akciové společnosti.

Všem fyzickým osobám uvedených výše je podle zákona č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích v § 47 odst. 1 uloženo, že jsou povinni provádět tyto úkony a další úkoly stanovené zákonem o majetku státu. To znamená provádět všechny činnosti s majetkem státu související s odbornou péčí a postupovat podle zákona o majetku státu, právních a vnitřních předpisů, jimž se nakládání a hospodaření s majetkem státu řídí. Při porušení povinností souvisejících s touto činností jsou fyzické osoby trestány v rozsahu trestněprávních, pracovněprávních a občanskoprávních předpisů. Povinností, které vzniknou podle těchto předpisů, se nelze zprostit a převést na jinou osobu.

Odpovědnost organizačních složek státu je v zákoně č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích v § 47 odst. 2 uvedeno, že odpovědností fyzických osob není dotčeno uplatnění sankcí a odpovědnosti vůči organizačním složkám státu podle zvláštních předpisů. Při porušení povinností s hospodařením majetku státu má povahu porušení rozpočtové kázně, která vzniká při hospodaření s peněžními prostředky. Organizační složka státu, která porušila rozpočtovou kázeň je povinna provést u místně příslušného finančním úřadu odvod, za porušení rozpočtové kázně, který je odveden do státního rozpočtu. Tento odvod neboli také sankční odvod je částka, která činí výši poruše-

ní rozpočtové kázně. Ministerstvo financí nebo generální finanční ředitelství může sankční odvod prominout a to z části nebo v plné výši.

1.4.2 Odpovědnost za škodu

Při porušení stanovených povinností s hospodařením se státním majetkem, může státu vzniknout škoda. Škodu státu může způsobit zaměstnanec organizační složky, která s majetkem státu hospodaří, škoda ze strany jiné fyzické a právnické osoby než zaměstnancem se spoluúčastí zaměstnance a škoda ze strany fyzické a právnické osoby, která není zaměstnancem. Důležité je řešit otázku podle jaké právní úpravy se bude uplatňovat právo na odpovědnost vzniklé škody pro osoby, které škodu způsobily. Při způsobení škody, která vznikla zaměstnancem při porušení povinností a plnění pracovních úkolů, odpovědnost za škodu a plnění škody se vůči němu uplatňuje podle zákoníku práce. Způsobí-li škodu jiná osoba než zaměstnanec v rámci závazkového vztahu, odpovědnost za škodu a náhradu se uplatňuje podle obchodního zákoníku. Škoda způsobena jinou osobou než zaměstnancem při závazkovém vztahu nebo při povinnosti stanovené občanským zákoníkem, se náhrada škody vůči nim uplatňuje podle občanského zákoníku. V případě že škodu způsobí osoba jiná než zaměstnanec porušením povinností stanovených zvláštními předpisy, odpovědnost a náhrada škody se uplatňuje podle těchto předpisů.

1.4.3 Odpovědnost státu u škod vzniklou zaměstnancům a třetím osobám

Podle zákona č. 219/2000 Sb., o majetku státu České republiky a jejím vystupování v právních vztazích v § 46 je stanoveno, že škoda vzniklá v důsledku postupů a rozhodování při hospodaření s majetkem státu není škodou způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Odpovědnost za škodu se řídí zvláštními právními předpisy, jako jsou občanský zákoník, zákoník práce a obchodní zákoník. Podle občanského zákoníku za vzniklou škodu odpovídá stát nebo státní organizace a náhradu škody pobírá jiná fyzická nebo právnická osoba, stejně je tomu tak i u obchodního zákoníku. Občanský zákoník řeší i zvláštní odpovědnost u škod na odložených nebo vnesených věcech, náhradu škody při ztrátě na výdělků, při škodě na zdraví nebo při usmrcení. Odpovědnost za škodu podle zákoníku práce se řeší odpovědnost zaměstnavatelem za škodu, odpovědnost vzniklou zaměstnancem a odpovědnost za škodu na odložených věcech.

1.5 Finanční hospodaření organizačních složek státu

Organizační složka státu je organizační útvar, který spadá pod stát. Hospodaří s majetkem státu i přesto, že není právnickou osobou. Je to typ instituce, který vznikl na základě zákona č. 219/2000 Sb. o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Organizační složka státu, je vybranou účetní jednotkou, která vede účetnictví. Její financování je upraveno zvláštními právními předpisy.

V následujících odstavcích se odkazují na autora Havlan a kol. (2010, s. 195-197). Finanční hospodaření organizačních složek státu je vymezeno v zákoně č.218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, tento zákon je speciálním předpisem k zákonu o majetku státu. „Organizační složky státu jsou napojeny na státní rozpočet resp. jejich příjmy jsou příjmy státního rozpočtu a jejich výdaje jsou výdaji státního rozpočtu, nestanoví-li rozpočtová pravidla jinak“. (Havlan a kol., 2010, s. 195) Z toho vyplývá, že hospodaření organizačních složek je hospodařením rozpočtovým. V rozpočtu organizačních složek jsou zahrnuty jen příjmy a výdaje, které jsou uvedeny ve zřizovací listině nebo v zřizovacím zákoně v případě že je organizační složka zřízena zákonem.

Organizační složka má zákonem uloženo, aby dosahovala příjmů, které stanoví rozpočet a úkoly, které jsou organizační složce určeny a ta je plnila co nejvíce hospodárně. Své prostředky využívá na krytí nezbytných potřeb a na opatření, které se opírají o právní předpisy. Všechny prostředky může organizační složka čerpat jen do výše závazných ukazatelů, které jsou stanoveny příslušným zákonem o státním rozpočtu a také podle správce kapitol v rámci rozpočtu se souladem s věcným plněním.

Organizační složky státu hospodaří i s tzv. mimorozpočtovými zdroji. Do těchto mimorozpočtových zdrojů patří zisk dané organizační složky, zisk z hospodářské činnosti organizační složky vykonávána na základě zvláštního zákona, dále jsou to prostředky zvláštních účtů k financování záměn a obměn státních hmotných rezerv a to podle zákona. Dalšími prostředky pro organizační složky jsou získané peněžní dary nebo prostředky ze zahraničí, které jsou vymezeny na základě aktu, ze kterých jsou peněžní dary prostředky ze zahraničí poskytnuty.

Rozpočet organizační složky je složen z příjmů a výdajů, které členíme podle rozpočtové skladby. Přičemž jsou veškeré příjmy evidovány na příjmovém rozpočtovém účtu a veškeré výdaje se soustřeďují na výdajových rozpočtových účtech. Při své činnosti zakládají i své bankovní účty na, kterých hospodaří podle rozpočtových pravidel. Vedle zřízení svého

bankovního konta zřizuje organizační složka peněžní fondy a to rezervní fond a fond kulturních a sociálních potřeb.

Podle rozpočtových pravidel do finančního hospodaření organizačních složek nepatří poskytování nebo přijímání úvěru, přijímat půjčky, vystavovat a přijímat směnky. V rozpočtových pravidlech jsou také stanovena pravidla, při kterých mohou organizační složky poskytovat peněžní dary, zálohy, vynakládání peněžních prostředků na peněžní a věcná ocenění.

„Organizační složka státu financuje programy ze svého rozpočtu v rámci závazných ukazatelů stanovených zákonem o státním rozpočtu.“ (Havlan a kol., 2010, s. 197) Pro doplnění k těmto zdrojům mohou organizace použít peněžní prostředky z rezervního fondu, fondu kulturních a sociálních potřeb a ze zvláštních účtů vedené ministerstvem.

1.6 Finanční analýza

Finanční analýza je součástí analýzy zdrojů, kde se jedná o analýzu činností. Pro tuto činnost jsou důležité ukazatele finance, peníze a čas. Cílem finanční analýzy je zjistit silné a slabé stránky organizace.

Finanční analýza má dva časové pohledy jsou to minulost a budoucnost. První pohled je minulost, kde máme možnost hodnocení, jak se organizace vyvíjela v minulosti až do současnosti. Druhým pohledem je plánování do budoucna, můžeme tak provádět krátkodobé plánování související s běžným chodem organizace. Díky finanční analýze plánujeme i dlouhodobě, kde využíváme strategické plánování pro rozvoj organizace. (Růčková, 2011, s. 10)

1.6.1 Metody finanční analýzy

Metody finanční analýzy rozdělujeme na ukazatele absolutní, rozdílové a poměrové. Dalšími finančními metodami jsou analýza tokových ukazatelů, analýza soustav ukazatelů a souhrnné ukazatele hospodaření. Finanční analýzu řeší ve své knize autoři Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 59), Růčková (2011, s. 41)

- Absolutní ukazatele

Tyto ukazatele vychází s posuzování účetních dokladů, kde se porovnávají jednotlivé hodnoty položek účetních dokladů. V této metodě jde o analýzu finanční a majetkové struktury. Užitečný nástroj v této metodě je analýza trendů, kterými jsou horizontální analýza a

procentní rozbor dílčích položek rozvahy což je vertikální analýza. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 64-65)

- Rozdílové ukazatele

Rozdílové ukazatele se vypočítají jako rozdíl položky aktiv s položkou pasiv u jednotlivých položek účetních výkazů. U rozdílových ukazatelů je nevýznamnějším ukazatelem čistý pracovní kapitál. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 81)

- Poměrové ukazatele

Poměrové ukazatele řeší podíl dvou položek ze základních účetních výkazů. Tyto ukazatele řeší analýzu rentability, likvidity, zadluženosti, aktivity, produktivity, analýza ukazatelů na bázi cash flow a ukazatele kapitálového trhu. Za pomoci poměrových ukazatelů se provádí různé průřezové a srovnávací analýzy nebo se provádí různá časová srovnání. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 82-83)

1.6.2 Ukazatele finanční analýzy

Mezi ukazatele finanční analýzy patří absolutní ukazatele, poměrové ukazatele a ukazatele rozdílové. Tyto ukazatele popisují autoři Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 65-66, 81-83) také autorky Otrusínová, Kubíčková (2011, s. 92).

1.6.2.1 Absolutní ukazatele finanční analýzy

„Absolutní ukazatele se využívají zejména k analýze vývojových trendů (srovnání vývoje v časových řadách-horizontální analýza) a k procentnímu rozboru komponent (jednotlivé položky výkazů se vyjádří jako procentní podíly těchto komponent-vertikální analýza).“ (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 65)

Horizontální analýza

Horizontální analýza je nazývána také trendovou analýzou. Horizontální analýza se provádí porovnáním změn položek u jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. Touto analýzou se provádí výpočet absolutní výše změn a procentní vyjádření k výchozímu roku.

Absolutní změna je rozdíl mezi hodnotami položek dvou po sobě následujících období. Zjistíme tak o kolik se hodnota snížila nebo zvýšila.

Procentní změna je změna prováděna podílem absolutní hodnoty na zvolené základně, tou je zpravidla minulé období. Po výpočtu této změny zjistíme o kolik procent, se hodnota

ukazatele, zvýšila ve srovnání s minulého období. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 66)

Výpočet:

$$\text{Absolutní změna} = \text{ukazatel} - \text{ukazatel}_{(t-1)}$$

$$\% \text{ změna} = (\text{absolutní změna} * 100) / \text{ukazatel}_{(t-1)}$$

Vertikální analýza

Vertikální analýza neboli procentní rozbor vyjadřuje jednotlivé položky účetních výkazů jako procentní podíl k jediné zvolené základně položené jako 100%. Při rozboru rozvahy bývá zvolena základna ve výši aktiv nebo ve výši pasiv. Pro rozbor výkazu zisku a ztrát je zvolenou základnou velikost celkových výnosů a nákladů. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 66)

1.6.2.2 Poměrové ukazatele finanční analýzy

Poměrové ukazatele patří mezi základní nástroje finanční analýzy a nejoblíbenější metodu, která vytváří rychlou představu o finanční situaci organizace. „Podstatou poměrového ukazatele je, že dává do poměru různé položky rozvahy, výkazu zisků a ztrát příp. cash flow.“ (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 82) Proto jde zkontrolovat velké množství ukazatelů. Mezi tyto ukazatele patří zejména skupina ukazatelů likvidity, rentability, zadluženosti, aktivity a ukazatele kapitálového trhu.

1.6.2.3 Rozdílové ukazatele finanční analýzy

Rozdílové ukazatele se využívají k analýze a řízení finanční situace s orientací na likviditu organizace. Mezi nejvýznamnější rozdílové ukazatele patří čistý pracovní kapitál (provozní kapitál) vyjadřuje rozdíl mezi oběžným majetkem a krátkodobými cizími zdroji. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 81)

2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

Náš život je spojen s mnoha překvapeními a je bohužel spojen i s těmi špatnými ze, kterých vyplívají rizika, jako jsou požáry, živelné pohromy nebo také různé technické a technologické havárie. Před těmito nebezpečími a s bojem proti nim nám pomáhá Hasičský záchranný sbor ČR.

Autor Steiner (2000, s. 120-121) uvádí, že již v minulém století se na americkém kontinentu řešilo, jak obyvatelstvo naučit odpovědnosti, udržení morálky a zapojení jich do společných aktivit. S tímto posláním vykonávají svoji službu i příslušníci HZS ČR.

Hasičský záchranný sbor České republiky má svoji definici v zákoně č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, podobnou definici jako je v zákoně popisuje i autor Luděk a kol. (2011, s. 68).

Hasičský záchranný sbor je zřízen zákonem jako organizační složka státu. Jeho základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel, majetku před požáry a poskytnutí pomoci při mimořádných událostech. Hasičský záchranný sbor představuje bezpečnostní složku státu a je členem Integrovaného záchranného systému (IZS). Spolupracuje i s jinými složkami integrovaného záchranného systému a při řešení událostí a napomáhání jejich odstranění se stává Hasičský záchranný sbor jejich koordinátorem.

„Hasičský záchranný sbor při plnění svých úkolů spolupracuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, s mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty.“ (zákon č.238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů). Nejčastěji plní úkoly s orgány státní správy a to při řešení mimořádných událostí a následné záchranné a likvidační práce. Hasičský záchranný sbor je oprávněn uzavírat jménem České republiky se všemi subjekty výše uvedenými dohody, které upravují bližší podmínky a způsob vzájemné spolupráce.

Příslušníci HZS jsou ve služebním poměru. Řídí se zákonem č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Tímto zákonem se řídí i další pracovníci bezpečnostních sborů jako jsou například Policie ČR nebo Celní správa ČR. V rámci HSZ jsou zaměstnáni i pracovníci bez služebního poměru tzv. občanští pracovníci, kteří provádí zpravidla úkoly servisního a logistického charakteru.

2.1 Struktura HZS

Podle zákona č. 238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru a o změně některých zákonů Hasičský záchranný sbor České republiky tvoří Generální ředitelství hasičského záchranného sboru, hasičské záchranné sbory krajů, záchranný útvar a Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku.

2.1.1 Generální ředitelství hasičského záchranného sboru

Lukáš a kol. (2011, s. 69) definuje generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky tak že. Generální ředitelství HZS je zřízeno Ministerstvem vnitra řídí a zodpovídá za něj brig. gen. Ing. Drahoslav Ryba, který je v současné době ředitelem.

„Zajišťuje řízení v oblasti IZS, požární ochraně, krizového řízení a ochraně obyvatelstva. Tyto úkoly plní jménem Ministerstva vnitra, kterým je součástí. Generální ředitelství HZS zřizuje a řídí vzdělávací, technické a účelové zařízení.“ (Lukáš a kol., 2011, s. 69) Působnost těchto pořízených zařízení je celorepubliková a využívají ji HZS krajů

Generální ředitelství HSZ plní úkoly v oblasti ekonomické jako je sestavení rozpočtu HZS a předložení jej Ministerstvu financí společně s návrhy na poskytnutí dotace občanským sdružením také zajišťuje mezinárodní spolupráci v oblasti záchranných prací. Zřizuje a provozuje operační informační středisko Generálního ředitelství HZS. Dalšími úkoly ředitelství je kontrolovat připravenost jednotek kraje HZS. A v neposlední řadě plní úkoly v oblasti koordinace příprav na nevojenskou krizovou situaci, civilního nouzového plánování, ochrany obyvatelstva a integrovaný záchranný systém.

Generální ředitelství HZS vystupuje jako hlavní koordinátor záchranných a likvidačních prací v případě, kdy následky mimořádné události zasahují na území alespoň dvou krajů nebo na území jiného státu a také v případě jeli o koordinaci požádáno. (Lukáš a kol., 2011, s. 69, zákon č. 238/2000 Sb., o hasičském záchranném sboru a o změně některých zákonů)

2.1.2 Hasičský záchranný sbor kraje

Autor Lukáš a kol. (2011, s. 69-70) se opírá o zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

Sídlem HZS krajů jsou krajská města s výjimkou Středočeského kraje, kde je sídlem město Kladno. Jsou organizační složkou státu a účetní jednotkou, jejich výdaje a příjmy jsou sou-

částí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra. V čele HSZ kraje je ředitel HZS kraje. Ředitelé jmenuje a odvolává generální ředitel HZS.

HZS kraje je složeno s krajského ředitelství HZS kraje, územními odbory HZS kraje s jednotkami HZS kraje a vzdělávací, technické a účelové zařízení zřízena HZS kraje. Organizačně jsou rozděleny na úrovni bývalých okresů nebo územní odbory složené z několika okresů.

Krajské ředitelství plní úkoly v oblasti navrhování koncepcí pro rozvoj HZS kraje, provádí státní správu na úseku požární ochrany, IZS, obyvatel a krizového řízení. Také koordinuje záchrannářské a likvidační práce, zřizuje systém varování a vyrozumění. Mají na starost i údržbu a výstavbu svých objektů pro potřeby požární ochrany. (Lukáš a kol., 2011s. 70)

2.1.3 Záchranný útvar

Záchranný útvar vznikl 1. 1. 2009 v Hlučíně (Moravskoslezský kraj), v čele útvaru stojí velitel. Záchranný útvar vznikl ze zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, který upravuje novela zákona 260/2008 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů Záchranný útvar je organizační složka státu a účetní jednotka. Její příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra. Činnost útvaru je plnit mimořádné úkoly při mimořádných událostech, které jsou většího rozsahu nebo závažnosti při kterých je potřeba specifické techniky popřípadě speciální služby, jako jsou kynologové, střelníci a potápěči. Záchranný útvar provádí také výcvik a výuku pro získání řídicího oprávnění a zdokonalování odborné způsobilosti řidičů. (<http://hasici-vzdelavani.cz/content/zachranny-utvar-hzs-cr>)

2.1.4 Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborné škola požární ochrany ve Frýdku-Místku

Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku je organizační součástí HZS České republiky. Škola byla založena v roce 1967 se zaměřením v požární ochraně. Po absolvování Vyšší odborné školy studenti dosáhnou titulu DiS. Další činností školy jsou různé typy vzdělávacích programů a odborných kurzů pro příslušníky HZS České republiky. Závažný mezník pro školu byl v roce 2002, kdy bylo otevřeno dálkové studium na Vyšší odborné škole. Škola byla jako první, která zahájila tento typ studia v rezortu Ministerstva vnitra. (<http://www.sospofm.cz/>)

2.2 Jednotky požární ochrany

„Jednotky požární ochrany (PO) jsou organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči), požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilu, agregáty aj.)“ (<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>)

Jednotky PO působí ve dvou řízeních a to jsou organizační řízení a operační řízení. Pod organizační řízení patří činnost k dosažení organizační a technické způsobilosti hasiče (výcvik a školení), udržování požární techniky a mnoho dalších prostředků požární ochrany. Operační řízení je činnost od doby kdy přijmeme zprávu o požáru nebo jiné mimořádné události až pod dobu návratu sil a prostředků na místo své stálé dislokace.

V jednotce PO jsou hasiči rozděleni do čet a družstev, popřípadě mohou být rozděleny i do družstev o zmenšeném početním stavu. Z jednotek PO lze sestavovat také tzv. odřady. Čety jsou tvořeny 2-3 družstvy, družstvo se skládá z velitele a dalších pěti hasičů, družstvo o zmenšeném početním stavu je složeno z velitele a dalších tří hasičů a skupiny tvoří velitel a jeden až dva hasiči. „Odřad je organizace, která zahrnuje velitele odřadu, několik čet, družstev nebo skupin v závislosti na plněném úkolu.“ (Lukáš a kol., 2011, s. 71)

2.2.1 Druhy jednotek požární ochrany

Podle druhů jednotek PO a vztahu k osobám, které vykonávají činnost v těchto požárních jednotkách, se rozdělují do několika skupin. A to na jednotky HZS kraje, kde příslušníci vykonávají svoji činnost ve služebním poměru, jednotky sboru dobrovolných hasičů obce (JSDH), kde členové jednotek svoji činnost vykonávají dobrovolně. Někteří dobrovolní hasiči jsou zaměstnanci pod obcemi a městy, kde také vykonávají činnost člena v jednotce PO. Dále je rozdělujeme na jednotky sboru dobrovolných hasičů podniku a jednotky hasičského záchranného sboru podniku.

Na každou jednotku požární ochrany jsou kladeny jiné nároky. Od doby nahlášení mimořádné události přes výjezd až po různé nároky na osoby vykonávající činnost v jednotlivých jednotkách PO. (Lukáš a kol., 2011, s. 70, <http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>)

2.2.2 Plošné pokrytí území kraje

Pod tento princip zahrnujeme vnitřní organizaci a vybavení jednotek PO. Volí se na základě stupně nebezpečí, které nastane na teritoriu obce. Tomu také odpovídají dostupné síly a

prostředky. U každé jednotky platí požadavek na dobu dojezdu na místo zásahu. Základní doby dojezdu jsou rozděleny v následující tabulce. (Lukáš a kol., 2011, s. 71)

Tabulka 1 Rozdělení jednotek požární ochrany a doby dojezdu

(Lukáš a kol., 2011. s. 71)

stupeň nebezpečí území obce		počet jednotek PO na dobu jejich dojezdu na místo zásahu
I	A	2 JPO do 7min. a další 1 JPO do 10 min.
	B	1 JPO do 7 min. a další 2 JPO do 10 min.
II	A	2 JPO do 10 min. a další 1 JPO do 15 min.
	B	1 JPO do 10 min. a další 2 JPO do 15 min.
III	A	2 JPO do 15 min. a další 1 JPO do 20 min.
	B	1 JPO do 15 min. a další 2 JPO do 20 min.
IV	A	1 JPO do 20 min. a další 1 JPO do 25 min.

2.2.3 Územní působnost

Územní působnost jednotek požární ochrany je vymezena v zákoně č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. O požárních jednotkách se zmiňuje i autor Luděk (2011, s. 70-71). Z těchto zdrojů jsem čerpala informace pro následující odstavce a rozdělení JPO.

Za územní působnost jednotky PO je považovaná optimální vzdálenost pro dojezd dané jednotky na místo zásahu. Hodnota dojezdu se udává v minutách a označuje teritorium působení jednotky PO. Toto teritorium požární jednotky je nazváno hasební obvod. Doba dojezdu také závisí na faktorech, jako jsou hustota osídlení, propustnost silniční sítě, charakter členění teritoria a také povětrnostní podmínky.

Na základě územní působnosti jsou jednotky PO rozděleny do 6 kategorií. Jednotlivé kategorie se označují jako JPOI až JPOVI.

Územní působnost jednotek kategorií JPOI, JPOII a JPOIII tyto jednotky PO zasahují, také mimo území svého zřizovatele.

JPOI- jednotka hasičského záchranného sboru ČR, která má územní působnost zpravidla do 20 minut od místa dislokace

JPOII - jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, kde svoji službu členi vykonávají jako hlavní nebo vedlejší povolání. Územní působnost mají do 10 minut od místa dislokace,

JPOIII- jednotka sboru dobrovolných hasičů obce se členy, kteří svoji službu vykonávají dobrovolně. Územní působnost je stejná jako u JPOII a to 10 minut od dislokace.

Územní působnost jednotek kategorií JPOIV, JPOV a JPOVI tyto jednotky PO mají svoji územní působnost na územní zřizovatele.

JPOIV- jednotka hasičského záchranného sboru podniku

JPOV-jednotka sboru dobrovolných hasičů obce, kde svoji službu vykonávají členové jednotky dobrovolně

JPOVI- jednotka sboru dobrovolných hasičů podniku

V následující tabulce jsou rozděleny všechny kategorie jednotek požární ochrany v České republice. Jsou zde definovány jejich doby dojezd na místo určení, jaký jsou druhem požární jednotky a počet jednotlivých jednotek požární ochrany.

Tabulka 2 Rozdělení jednotek požární ochrany a jejich počet v České republice, stav k 31. 10. 2013 (*interní zdroj ÚO Přerov*)

kategorie jednotek PO	JPOI	JPOII	JPOIII	JPOIV	JPOV	JPOVI
doba výjezdu (min.)	2	5	10	2	10	10
územní působnost (min.)	20	10	10	není	není	není
počet jednotek PO	241	222	1338	98	5708	172
druhy jednotek PO	HZS kraje	SHD obce	SDH obce	HZS podniku	SDH obce	SDH podniku

2.3 Sekce ekonomiky generálního ředitelství HZS ČR

Následující informace o odborech a náměstků generálního ředitele, kteří jsou součástí sekce ekonomiky Generálního ředitelství HZS ČR, jsem informace, čerpala ze stránek www.hzscr.cz/clanek/sekce-ekonomiky-generalniho-reditelstvi-hzs-cr. Na těchto stránkách je promítnut náměstek generálního ředitele, odbor finanční a odbor provozní a správy majetku.

2.3.1 Náměstek generálního ředitele

Funkci náměstka generálního ředitele vykonává plk. Mgr. Bc. Slavomír Bell MSc.

„Ekonomická sekce zajišťuje činnosti spojené s rozpočtem HZS ČR včetně generálního ředitelství, analytické a rozborové činnosti, finanční a mzdové účetnictví, výkaznictví a statistiky. Dále se v ekonomické sekci řeší oblast hospodaření s majetkem v působnosti generálního ředitelství, věcného plánování a veřejných zakázek, správy nemovitého a movitého majetku a jeho provozu.“ (www.hzscr.cz/clanek/sekce-ekonomiky-generalniho-reditelstvi-hzs-cr.) Náměstek generálního ředitele pro ekonomiku má na starosti také služby a vnitřní zabezpečení pro útvary generálního ředitele.

2.3.2 Odbor finanční

Odbor finanční kontroly řídí Ing. Helena Ottlová. Finanční odbor je odpovědný za rozpočet HZS České republiky včetně ředitelství, odpovědný je také za rozpočtové hospodaření ředitelství a za provedené finanční operace.

Odbor finanční se člení na oddělení finančního účetnictví, výkaznictví a statistiky, oddělení rozpočtu analytiky a rozborové činnosti, oddělení kapitálových výdajů a věcného plánování a pracoviště finanční metodiky.

Oddělení finančního účetnictví, výkaznictví a statistiky

Toto oddělení plní funkci centrální účtárny ředitelství, zabezpečuje ekonomickou agendu na úseku finančního účetnictví v ekonomickém informačním systému (EKIS) včetně účtování mzdových výdajů. Oddělení zajišťuje podklady pro provedení účetní analýzy hospodaření s rozpočtovými prostředky HZS ČR. Pomocí systému EKIS provádí platební program, zajišťuje bankovní styk a provádí pokladní službu ředitelství a účtuje o hotovostních účetních operacích. Oddělení finančního účetnictví, výkaznictví a statistiky má dohled na správnost vedení účetnictví ve vztahu k HZS krajů.

Oddělení rozpočtu analytiky a rozborové činnosti

Oddělení rozpočtu analytiky a rozborové činnosti zpracovává podklady pro sestavení rozpočtu a závěrečného účtu kapitoly ministerstva. Oddělení řídí a analyzuje čerpání rozpočtu HZS ČR a ředitelství, zpracovává zprávy a jeho plnění. Dalšími úkoly oddělení jsou zajišťování financování IZS, krizové řízení, připravenost HZS ČR, ochrana obyvatelstva a humanitní pomoci. Toto oddělení projednává s ekonomickým odborem ministerstva rozpočtová opatření podle požadavků organizačních útvarů HZS ČR.

Oddělení kapitálových výdajů a věcného plánování

Oddělení kapitálových výdajů a věcného plánování řídí plánování a rozpočtování kapitálových výdajů a to věcných i finančních zdrojů. Na tomto oddělení zpracovává návrhy na poskytování účelových dotací kapitálových výdajů z přerozdělených rozpočtových zdrojů. Spolupracuje s organizačními články ředitelství a HZS krajů, se kterými sestavuje podklady pro financování vybrané požární techniky. Oddělení kapitálových výdajů a věcného plánování spolupracuje, také s ekonomickými útvary ministerstva prostřednictvím této spolupráce zabezpečuje uvolnění finančních prostředků ze státního rozpočtu a navrhuje dotace ze státního rozpočtu pro HZS.

Pracoviště finanční metodiky

Pracoviště finanční metodiky řeší problémy kolem financí a finančního řízení. Zpracovává metodiky vydávané generálním ředitelstvím HZS ČR a řeší ekonomický dopad těchto metodik na HZS krajů. Pracoviště finanční kontroly se také podílí na kontrolní činnosti generálního ředitelství HZS ČR.

2.3.3 Odbor provozu správy a majetku

Ředitelem odboru provozní a správy majetku je Ing. Vlastimil Gothard. Mezi obor provozní a správy majetku patří oddělení správy majetku a veřejných zakázek, oddělení nákupu majetku a služeb, oddělení provozu a správy majetku a oddělení nemovitého majetku.

Oddělení správy majetku a veřejných zakázek

Oddělení správy majetku a veřejných zakázek řeší vše kolem majetkové situace, hospodaření s majetkem a veřejné zakázky v působnosti ředitelství. Oddělení řídí a zajišťuje a vyhodnocuje pořízení dlouhodobého majetku. K těmto úkonům zpracovává i potřebnou dokumentaci pro pořízení, užívání, evidenci a vyřazení majetku. Oddělení správy majetku a veřejných zakázek dohlíží na vykonávání státní správy při hospodaření s materiálem civilní ochrany.

Oddělení nákupu majetku a služeb

Oddělení nákupu majetku a služeb řídí, zajišťuje, vyhodnocuje pořízení neinvestičního movitého majetku ředitelství. Zabezpečuje a organizuje zpracování podkladů pro pořízení majetku a služeb, který následně vede ve své evidenci, zajišťuje zásoby majetku a materiálu. Oddělení nákupu majetku a služeb také zabezpečuje vývoj nových výstrojních součástí, stejnokrojových doplňků pro HZS ČR a ředitelství.

Oddělení provozu a správy majetku

Oddělení provozu a správy majetku zabezpečuje celý chod ředitelství, ochraňuje osoby v objektu celého ředitelství, zastupuje ředitelství v oblasti při jednáních v oblasti služeb. Plánuje a zabezpečuje dodávky služeb a prostředků, organizuje připravenost krizových štábů v době krizového na ředitelství, kde se zajišťuje nepřetržitý chod. Oddělení provozu a správy majetku organizuje provoz služebních dopravních prostředků, stanovuje limity spotřeby pohonných hmot, vede evidenci, navrhuje obměnu a zabezpečuje obměnu dopravních prostředků. Na oddělení organizují školení a přezkoušení řidičů.

Oddělení nemovitého majetku

Oddělení nemovitého majetku má na starosti všechny úkony, které se týkají nemovitého majetku. Vede evidenci nemovitého majetku, přebírá návrhy na pořízení, výstavbu a modernizaci majetku, se kterým jsou příslušné hospodařit jednotlivé HZS kraje. U staveb ředitelství plní oddělení funkci přímého investora a řídí celou stavbu, rekonstrukci i s podklady pro tyto stavební práce. Oddělení nemovitého majetku zabezpečuje dodržování předpisů v oblasti vodního hospodářství, energetiky a BOZP ředitelství.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ÚZEMNÍ ODBOR PŘEROV

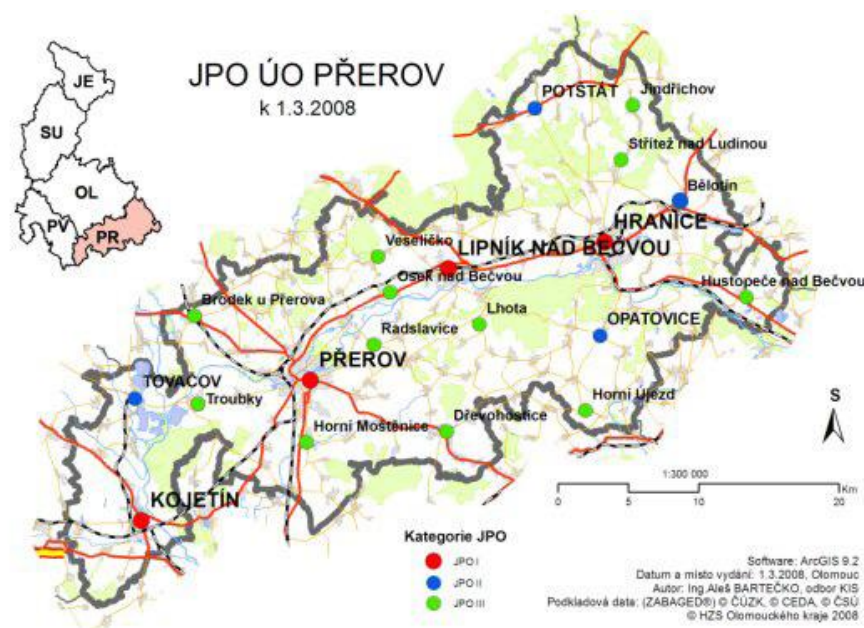
Hasičský záchranný sbor (HZS) Olomouckého kraje je organizační složkou státu zřízenou zákonem č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky. Dále se HZS Olomouckého kraje člení na krajské ředitelství, územní odbory a jednotky požární ochrany.

Územní odbor Přerov je zřízen pro zabezpečení výkonu státní správy na úseku požární ochrany, integrovaného záchranného systému, krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Místní působnost územního odboru je při výkonu státní správy dána územím příslušného okresu, kde územní odbor sídlí.

V čele územního odboru Přerov je ředitel územního odboru plk. Ing. Miroslav Čoček. HZS Olomouckého kraje územní odbor Přerov se vnitřně člení na jednotky požární ochrany, pracoviště prevence ochrany obyvatel a krizového řízení, pracoviště IZS a služeb a pracoviště provozní. Na těchto pracovištích pracuje 13 denních příslušníků a z toho jsou 2 občanskí pracovníci na provozním pracovišti. Na ostatních úsecích odboru pracuje 13 příslušníků hasičského záchranného sboru. V jednotkách PO je celkem 104 příslušníků. Dohromady na celém územním odboru pracuje 119 příslušníků a občanských zaměstnanců.

Pod územní odbor spadá území okresu Přerov a požární jednotky dislokované na požárních stanicích Přerov, Hranice, Lipník nad Bečvou a Kojetín.

(<http://www.hzscr.cz/clanek/uzemni-odbor-prerov-544920.aspx>)

Obrázek 1 Územní odbor Přerov (interní zdroj ÚO Přerov)

3.1 Požární stanice Přerov

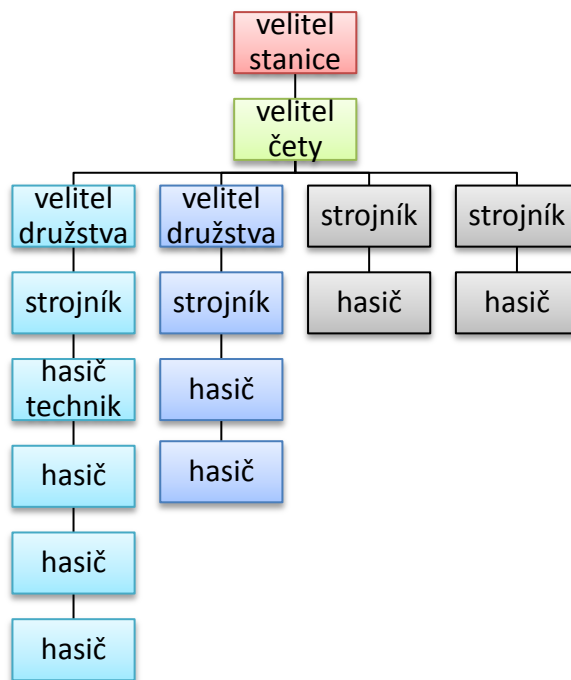

Obrázek 2 Požární stanice Přerov
(interní zdroj ÚO Přerov)

V čele stanice je velitel mjr. Ing. Radek Ocelka, pod kterého spadá 45 příslušníků stanice. Požární stanice je na základě plošného pokrytí území Olomouckého kraje jednotkami požární ochrany zařazena do kategorie JPO I-typ stanice C2. Na požární stanici je zajištěn nepřetržitý výkon služby, zajišťují ho tři směny o cca 45 příslušnících. Během každé směny jsou organizované dva výjezdy o základním počtu 15 hasičů. Minimální stav hasičů na požární stanici je 10 příslušníků. Stanice je při řešení mimořádných situací při dopravní nehodě zařazena do kategorie B (jednotka požární ochrany kategorie JPO I předurčená pro záchranné práce při dopravních nehodách na čtyřproudových silnicích pro motorová vozidla a hlavních dálkových silnicích s mezinárodním značením a silnicích I. třídy, která je vybavena rychlým zásahovým automobilem nebo technickým automobilem). Při zásahu s nebezpečnými látkami je zařazena do typu S (střední - jednotka požární ochrany kategorie JPO I dislokovaná na centrálních stanicích zpravidla v obcích, kde sídlí příslušný územní odbor Hasičského záchranného sboru). Požární stanice je také předurčena k pracím ve výškách a pracím nad volnou hloubkou, je zde dislokována lezecká skupina.

Hasební obvod stanice pokrývá přes 48 obcí a 17 místních částí ležící na území obce s rozšířenou působností Přerov. V hasebním obvodu požární stanice Přerov je dislokováno 49 jednotek kategorie JPO V, 6 jednotek JPO III a 1 jednotka kategorie JPO I. (<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-prerov-pozarni-stanice-prerov.aspx>, interní zdroj ÚO Přerov)

Organizační struktura požární stanice Přerov

Obrázek 3 Organizační struktura požární stanice Přerov [vlastní zpracování]

Na výše uvedené organizační struktuře požární stanice Přerov, jsou organizovány dva výjezdy požárních jednotek v jedné směně. První výjezd je tvořen z 6 členů požární jednotky, druhý výjezd je sestaven ze 4 příslušníků. Ne jedné směně je organizován výjezd se speciální technikou, který je stanoven ze 4 členů požární jednotky. Nad všemi výjezdy hasičských sil a techniky dohlíží velitel stanice. Na této požární stanici najdeme pod funkcí velitele stanice i velitele čety.

3.2 Požární stanice Hranice

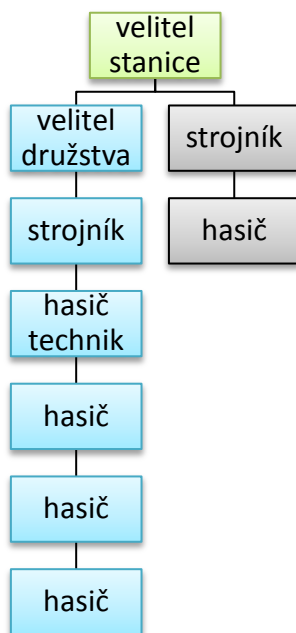

Obrázek 4 Požární stanice Hranice
(interní zdroj ÚO Přerov)

Požární stanice je zařazena do kategorie JPO I typu stanice P2. V čele požární stanice v Hranicích je velitel npor. Ing. Tomáš Novák. Dohromady má stanice 25 příslušníků i s velitelem požární stanice má zajištěn nepřetržitý výkon služby. Požární stanice má organizovaný 1 výjezd o počtu 8 hasičů s minimálním počtem 6 příslušníků. Při dopravních nehodách patří stanice do kategorie B. Stanice má předurčenost pro zásahy s nebezpečnými látkami, kde má zařazení do kategorie Z.

Hasební obvod čítá 33 obcí, pokrývá celé území města Hranic, území obcí, které spadají do působnosti výkonu statutní správy pověřené obce Hranice a pokrývá také jednu obec, která spadá pod územní působnost obce Lipník nad Bečvou. Hasební obvod zajišťuje také výjezdy do příhraničních obcí na území okresů Olomouc, Nový Jičín, Valašské Meziříčí a Kroměříž. V celém hasebním obvodě působí přes 35 jednotek JPO V, 5 jednotek JPO III a 3 jednotky JPO II. (<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-hranice-pozarni-stanice-hranice.aspx>, interní zdroj ÚO Přerov)

Organizační struktura požární stanice Hranice

Obrázek 5 Organizační struktura
požární stanice Hranice [vlastní
zpracování]

Na organizační struktuře požární stanice Hranice je zřejmé, že je organizovaný jeden výjezd požární techniky. Tento výjezd je složen z 8 příslušníků, z toho je 6 členů jako základní skupina výjezdu. Do jednoho výjezdu jsou začleněny i 2 členi, kteří obsluhují speciální techniku. Opět nad celým výjezdem skupiny požární stanice dohlíží velitel stanice.

3.3 Požární stanice Lipník nad Bečvou

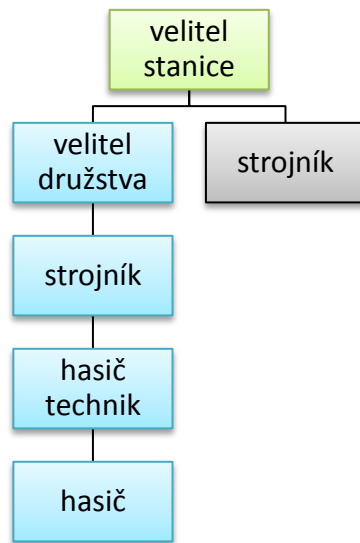

Obrázek 6 Požární stanice Lipník nad Bečvou (*interní zdroj ÚO Přerov*)

Požární stanice v Lipníku nad Bečvou má územní předurčení JPOI- typ stanice P1. Její velitel je npor. Ing. Zdeněk Suchánek pod, kterého spadá 15 příslušníků hasičského sboru, kteří slouží na stanici. Požární stanice má nepřetržitý výkon služby v počtu 5 hasičů nebo o minimálním počtu 4 příslušníků na každé směně, kteří tvoří jeden organizovaný výjezd požární jednotky.

Hasební obvod, který má požární stanice v Lipníku nad Bečvou pokrývá území města, většinu území obcí, které spadají do působnosti výkonu státní správy pověřené obce Lipníku nad Bečvou. Pod hasební obvod stanice patří několik obcí, které spadají pod území pověřených obcí Přerov Olomouc. Do celého hasebního obvodu patří také jednotky požární ochrany v kategorii JPO V kterých je na území obvodu 17 a kategorie JPO III které jsou 4 na území hasebního obvodu. (<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-lipnik-pozarni-stanice-lipnik-nad-becvou.aspx>, interní zdroj ÚO Přerov)

Organizační struktura požární stanice Lipník nad Bečvou

Obrázek 7 Organizační struktura
požární stanice Lipník nad Bečvou
[vlastní zpracování]

V Lipníku nad Bečvou je na požární stanici organizovaný taktéž jeden výjezd požární jednotky. Tento výjezd požární jednotky je složen z 5 členů. Na výjezd jsou organizováni 4 příslušníci a to společně s 1 příslušníkem, který vyjíždí při výjezdu se speciální technikou. Nad celým výjezdem požární techniky a jednotky dohlíží velitel stanice.

3.4 Požární stanice Kojetín

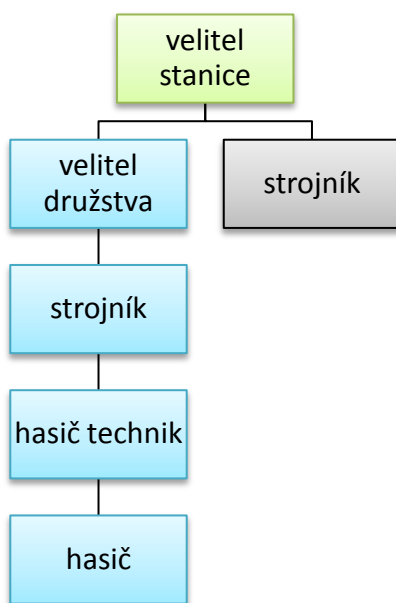
Obrázek 8 Požární stanice Kojetín
(interní zdroj ÚO Přerov)

Požární stanice Kojetín je podle plošného pokrytí území Olomouckého kraje jednotka požární ochrany zařazena do kategorie JPO I- typ stanice P1. Na této požární stanici pracuje 16 příslušníků mezi, které patří i velitel stanice ppor. Ing. Miroslav Charvát. Požární stanice má v každé směně 5 příslušníků, minimální počet jsou 4 příslušníci. V areálu mají své zázemí i místní dobrovolní hasiči, kteří zde najdou kompletní zázemí pro své příslušníky i svoji hasičskou techniku. Požární stanice má organizovaný jeden výjezd a to 5 hasičích.

ce má organizovaný jeden výjezd a to 5 hasičích.

Hasební obvod požární stanice má 28 obcí. Z toho 9 obcí patří na území Přerov, 17 obcí na území Prostějov a 2 obce na Kroměřížsku V hasebním obvodě působí 8 jednotek kategorie JPO V 1 jednotka JPO III. (<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-kojetin-pozarni-stanice-kojetin.aspx>, interní zdroj ÚO Přerov)

Organizační struktura požární stanice Kojetín

Obrázek 9 Organizační struktura požární stanice Kojetín [vlastní zpracování]

Jak je vidět na organizační struktuře výše na požární stanici v Kojetíně, najdeme na jedné směně jeden organizovaný výjezd. Tento výjezd je složen z 5 příslušníků z toho jsou 4 hasiči a 1 hasič strojník. Nad celým výjezdem, jako u všech požárních stanic Územního odboru Přerov je velitel stanice.

4 ANALÝZA MAJETKU ÚZEMNÍHO ODBORU PŘEROV V ČASE

Při provádění analýzy jsem jako zdroj informací využila účetní výkazy

- Rozvaha
- Výkaz zisku a ztrát

V roce 2011 došlo u účetních výkazů ke změně a nastal rozdíl mezi aktivy a pasivy, která byla působena změnou legislativy pro organizační složky státu. Tato změna se konkrétně týká vykazování příjmových účtů organizační složky státu (222), která byla vykonávaná na straně pasiv. V roce 2010 se tento účet vykazoval na straně aktiv a to na řádku B. III. 1 zatímco v roce 2011 se vykazoval na straně pasiv v řádku C. IV. 1 s minusovým znaménkem.

4.1 Rozvaha

Autoři Růčková, Pavelková a Šteker (2011, s. 22), Slavík (2013, s. 20) se o rozvaze vyjadřují také někdy jako o bilanci. Rozvahou se rozumí účetní výkaz, ten zachycuje bilanční formou dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (aktiv) a zdrojů (pasiv) a to vše k určitému datu. Tento účetní výkaz se sestavuje zpravidla k poslednímu dni kalendářního roku. Rozvaha zachycuje majetkovou a zdrojovou strukturu organizace k danému okamžiku ten je většinou na začátku a konci účetního období.

4.1.1 Aktiva

Růčková, Pavelková a Šteker (2011, s. 24) definují aktiva jako majetkovou strukturu organizace. Aktiva představují celkovou výši ekonomických zdrojů, kterými organizace disponuje v určitém časovém okamžiku. Součástí aktiv v rozvaze jsou položky dlouhodobého majetku, oběžných aktiv, časové rozlišení a pohledávky za upsaný základní kapitál.

V následující tabulce jsou celková aktiva za sledované období v roce 2010 a to 1 140 544 000 Kč, v roce 2011 byla hodnota aktiv 671 316 951,63 Kč a v roce 2012 byli aktiva 627 735 577,37 Kč. Aktiva se během sledovaného období snižují, nejvyšší pokles byl mezi roky 2010 a 2011 v hodnotě 469 227 048,40 Kč. Mezi lety 2011 a 2012 byl pokles o 43 581 374,30 Kč.

U sledovaných aktiv za období 2010-2012 zůstává stejná položka dlouhodobého finančního majetku, která je 0 Kč. Další položkou, která se během tohoto období nezměnila, je položka dlouhodobých pohledávek, která je 200 000 Kč. V následující tabulce je na akti-

vech vidět, že ostatní položky vykazují pokles. Tento klesající jev je vidět jak na stálých aktivech, tak i na aktivech oběžných. V roce 2010 byl v rozvaze účet příjmové účty rozpočtové hospodářství, který se v následujících dvou letech v rozvaze neobjevuje.

Tabulka 3 Aktiva Územního odboru Přerov 2010-2012

(Interní zdroje ÚO Přerov 2010, 2011, 2012. Vlastní zpracování)

	Aktiva	2010	2011	2012
	Aktiva celkem	1 140 544 000,00	671 316 951,63	627 735 577,37
A.	Stálá aktiva	983 895 000,00	609 341 465,73	567 116 737,14
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	8 306 000,00	5 423 298,26	2 841 331,26
II.	Dlouhodobý hmotný majetek	975 389 000,00	603 718 167,47	564 075 405,88
III.	Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00
IV.	Dlouhodobé pohledávky	200 000,00	200 000,00	200 000,00
B.	Oběžná aktiva	156 649 000,00	61 975 485,90	60 618 840,23
I.	Zásoby	38 448 000,00	24 783 423,35	25 905 888,68
II.	Krátkodobé pohledávky	7 987 000,00	6 764 886,00	6 583 376,00
III.	Příjmové účty rozpočtové hospodaření	77 995 000,00	v rozvaze není uvedeno	v rozvaze není uvedeno
IV.	Krátkodobý finanční majetek	32 219 000	30 427 176,55	28 129 575,55

4.1.1.1 Horizontální analýza aktiv

Horizontální analýza aktiv mezi roky 2011-2010 ukazuje pokles u všech položek aktiv. Stejně zůstávají jen účty dlouhodobých pohledávek s částkou 200 000 Kč a dlouhodobý finanční majetek s nulovou částkou. U stálých aktiv byla změna procentní výše -38,1%. Největší snížení bylo v tomto období u oběžných aktiv o 94 673 514,10 Kč. Nejnižší pokles byl u účtu krátkodobé finanční majetek, který byl -5,56%. V roce 2011 byl v aktivech účet s názvem Příjmové účty rozpočtového hospodaření, který v následujících dvou letech najdeme na straně pasiv.

Tabulka 4 Horizontální analýza aktiv pro rok 2011-2010

(Interní zdroje ÚO Přerov, vlastní zpracování)

položka z rozvahy	2011	2010	absolutní změna	procentní změna
Aktiva celkem	671 316 951,63	1 140 544 000,00	-469 227 048,37	-41,1%
Stálá aktiva	609 341 465,73	983 895 000,00	-374 553 534,30	-38,1%
Dlouhodobý nehmotný majetek	5 423 298,26	8 306 000,00	-2 882 701,74	-34,7%
Dlouhodobý hmotný majetek	603 718 167,47	975 389 000,00	-371 670 832,60	-38,1%
Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,0%
Dlouhodobé pohledávky	200 000,00	200 000,00	0,00	0,0%
Oběžná aktiva	61 975 485,90	156 649 000,00	-94 673 514,10	-60,43%
Zásoby	24 783 423,35	38 448 000,00	-13 664 576,65	-35,5%
Krátkodobé pohledávky	6 764 886,00	7 987 000,00	-1 222 114,00	-15,3%
Příjmové účty rozpočtového hospodaření	v rozvaze není uvedeno	77 995 000,00	-	-
Krátkodobý finanční majetek	30 427 176,55	32 219 000	-1 791 823,45	-5,56%

V následující tabulce u horizontální analýzy aktiv v letech 2012-2011 je vidět pokles téměř u všech položek. Situace se zlepšila jen u položky zásob o 1 122 465,33 Kč. K žádné změně nedošlo u účtů dlouhodobý finanční majetek a dlouhodobé pohledávky. Aktiva celkem se oproti předchozí horizontální analýze v letech 2011-2010 snížila jen o -6,49%. Nejvyšší pokles mezi těmito lety nastal na účtu dlouhodobý nehmotný majetek a to -47,6%. Nejnižší pokles nastal u oběžných aktiv, který je -2,18%. V tabulce není vyčíslen účet příjmové účty rozpočtového hospodaření, který se oproti roku 2010 v roku 2011 a 2012 neobjevuje.

Tabulka 5 Horizontální analýza aktiv pro rok 2012-2011

(Interní zdroje ÚO Přerov, vlastní zpracování)

položka rozvahy	2012	2011	absolutní změna	procentní změna
Aktiva celkem	627 735 577,37	671 316 951,63	-43 581 374,26	-6,49%
Stálá aktiva	567 116 737,14	609 341 465,73	-42 224 728,60	-6,9%
Dlouhodobý nehmotný majetek	2 841 331,26	5 423 298,26	-2 581 967,00	-47,6%
Dlouhodobý hmotný majetek	564 075 405,88	603 718 167,47	-39 642 761,60	-6,5%
Dlouhodobý finanční majetek	0,00	0,00	0,00	0,0%
Dlouhodobé pohledávky	200 000,00	200 000,00	0,00	0,0%
Oběžná aktiva	60 618 840,23	61 975 485,90	-1 356 645,67	-2,18%
Zásoby	25 905 888,68	24 783 423,35	1 122 465,33	4,5%
Krátkodobé pohledávky	6 583 376,00	6 764 886,00	-181 510,00	-2,7%
Příjmové účty rozpočtového hospodaření	v rozvaze není uvedeno	v rozvaze není uvedeno	-	-
Krátkodobý finanční majetek	28 129 575,55	30 427 176,55	-2 297 601	-7,5%

4.1.2 Pasiva

Růčková, Pavelková a Šteker (2011, s. 26) definují pasiva jako zdroje, kterými je organizace financována. Na straně pasiv se hodnotí finanční struktura dané organizace. Tato struktura představuje zdroje financování majetku organizace. Pasiva řeší hledisko vlastnictví a zdrojů financování. Strana pasiv není členěna podle časového hlediska, jako je tomu u aktiv. Mezi pasiva řadíme vlastní kapitál, cizí kapitál a ostatní pasiva.

Sledovaná pasiva se rovnají aktivům, proto jsou také klesající. V roce 2010 není v rozvaze uvedena položka příjmový a rozpočtový účet rozpočtového hospodaření. V roce 2011 a 2012 není uvedena položka výdajový účet rozpočtového hospodaření. U sledovaných cizích zdrojů jsou ve všech obdobích nulové hodnoty u položek rezervy a dlouhodobé závazky. Jmění účetní jednotky a upravující položky se v roce 2011 snížila oproti roku 2010, v roce 2012 se položka na tomto účtu opět zvýšila.

Tabulka 6 Pasiva Územního odboru Přerov 2010-2012

(Interní zdroje ÚO Přerov 2010, 2011, 2012. Vlastní zpracování)

	Pasiva	2010	2011	2012
Pasiva celkem		1 140 544 000,00	671 316 951,63	627 735 577,37
C.	Vlastní kapitál	668 331 000,00	639 793 658,26	598 428 985,37
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky	993 745 000,00	598 933 373,31	609 971 083,52
II.	Fondy účetní jednotky	792 000,00	364 499,55	202 771,55
III.	Výsledek hospodaření	-326 206 000,00	-619 824 686,46	-957 632 563,38
IV.	Příjmový a rozpočtový účet rozp. hospodaření	v rozvaze není uvedeno	660 320 471,86	945 887 693,68
D.	Cizí zdroje	472 213 000,00	31 523 293,37	29 306 592,00
I.	Výdajový účet rozpočtového hospodářství	440 065 000,00	v rozvaze není uvedeno	v rozvaze není uvedeno
II.	Rezervy	0,00	0,00	0,00
III.	Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00
IV.	Krátkodobé závazky	32 148 000,00	31 523 293,37	29 306 592,00

4.1.2.1 Horizontální analýza pasiv

U sledovaných pasiv v následující tabulce byl mezi rokem 2011-2010 téměř u všech položek pokles. Výsledek hospodaření se zlepšil o 90%, ale i přes to zůstal v minusových hodnotách. Nejvyšší pokles byl u cizích zdrojů, který činil -93,2%. Nejnižší pokles v tomto období byl u účtu krátkodobé závazky a to -1,9%. Žádná změna nenastala u položek rezerv a dlouhodobých závazků. Účty příjmový a výdajový účet rozpočtového hospodaření a výdajový účet rozpočtového omezení se v roce 2010 v rozvaze neobjevuje.

Tabulka 7 Horizontální analýza pasiv pro rok 2011-2010

(Interní zdroje ÚO Přerov, vlastní zpracování)

položka rozvahy	2011	2010	absolutní změna	procentní změna
Pasiva celkem	671 316 951,63	1 140 544 000,00	-469 227 048,37	-41,1%
Vlastní kapitál	639 793 658,26	668 331 000,00	-28 537 341,74	-4,3%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	598 933 373,31	993 745 000,00	-394 811 626,70	-39,7%

Fondy účetní jednotky	364 499,55	792 000,00	-427 500,45	-54,0%
Výsledek hospodaření	- 619 824 686,46	-326 206 000,00	-293 618 686,54	90%
Příjmový a výdajový účet rozp. hospodaření	660 320 471,86	v rozvaze není uvedeno	-	-
Cizí zdroje	31 523 293,37	472 213 000,00	-440 689 706,60	-93,2%
Výdajový účet rozpočtového hospodaření	v rozvaze není uvedeno	440 065 000,00	-	-
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,0%
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,0%
Krátkodobé závazky	31 523 293,37	32 148 000,00	-624 706,63	-1,9%

V následující tabulce horizontální analýzy pasiv mezi roky 2012-2011 byl vidět pokles jen u některých položek. Zlepšilo se jmění účetní jednotky a upravující položky o 1,8%. Výsledek hospodaření byl v procentní změně 57,4%. Největší změna nastala na účtu výsledek hospodaření, který se navýšil o 57,4%. Nejvyšší pokles byl u položky fondy účetní jednotky -44,4%. Oproti tomu nejnižší pokles nastal u celkových pasiv -6,5% stejně tak i u vlastního kapitálu. Žádná změna nenastala u rezervy a dlouhodobých závazků. V roce 2012 a 2011 se v rozvaze nenacházel výdajový účet rozpočtového hospodaření.

Tabulka 8 Horizontální analýza pasiv pro rok 2012-2011

(Interní zdroje ÚO Přerov, vlastní zpracování)

položka rozvahy	2012	2011	absolutní změna	procentní změna
Pasiva celkem	627 735 577,37	671 316 951,63	-43 581 374,26	-6,5%
Vlastní kapitál	598 428 985,37	639 793 658,26	-41 364 672,90	-6,5%
Jmění účetní jednotky a upravující položky	609 971 083,52	598 933 373,31	11 037 710,20	1,8%
Fondy účetní jednotky	202 771,55	364 499,55	-161 728,00	-44,4%
Výsledek hospodaření	-975 632 563,38	-619 824 686,46	-355 807 876,90	57,4%

Příjmový a výdajový účet rozp. hospodaření	945 887 693,68	660 320 471,86	885 567 221,70	43,2%
Cizí zdroje	29 306 592,00	31 523 293,37	-2 216 701,37	-7,0%
Výdajový účet rozpočtového hospodaření	v rozvaze není uvedeno	v rozvaze není uvedeno	-	-
Rezervy	0,00	0,00	0,00	0,0%
Dlouhodobé závazky	0,00	0,00	0,00	0,0%
Krátkodobé závazky	29 306 592,00	31 523 293,37	-2 216 701,37	-7,0%

4.2 Výkaz zisku a ztrát

Slavík (2013, s. 20) výkaz zisku a ztrát definuje zkráceně také jako výsledovku, která představuje, jakého výsledku organizace dosáhla za dané období. Ve výkazu zisku a ztrát porovnáváme náklady a výnosy za určité období z toho to rozdílu zjistíme, zda za účetní období vykazuje organizace zisk nebo ztrátu.

Výkaz zisku a ztrát se člení na náklady a výnosy. Mezi náklady se řadí náklady s činností, finanční náklady, náklady na transfery, náklady ze sdílených daní a poplatků a daň z příjmů. Výnosy se člení na výnosy z činnosti, finanční výnosy, výnosy z daní a poplatků, výnosy z transferů a výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků. Výkaz zisku a ztrát uzavírá hospodářský výsledek.

Výsledek hospodaření je rozdíl mezi náklady a výnosy, výsledkem tohoto rozdílu je zisk nebo ztráta. Zisk je v případě, kdy výnosy jsou větší, jak náklady oproti tomu ztráta nastává v případě, kdy náklady jsou větší jak výnosy. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 36)

4.2.1 Náklady

Autoři Knápková, Pavelková a Šteker (2013, s. 36) uvádí, že náklady jsou peněžní prostředky, které organizace vynaložila na získání výnosů v daném období, mezi ně patří i ty náklady které nebyly skutečně zaplacené.

V následující tabulce byli ve sledovaném období celkové náklady v roce 2010 404 546 000 Kč, v roce 2011 klesly na 363 613 795,40 Kč a v roce 2012 opět vzrostly na 411 725 763,04 Kč. Náklady z činnosti v roce 2011 také klesly a v roce 2012 se zvýšily. Finanční náklady byli v roce 2012 283,73 Kč nejnižší ze sledovaných let. Náklady na transfery se v organizaci objevily až v roce 2012 v hodnotě 3 520 412 Kč. Daň z příjmů se ve výkazu zisku a ztrát objevila jen v roce 2010 v dalších letech má nulovou hodnotu. Na nulové položce zůstal celé tři roky účet náklady ze sdílených daní a poplatků

Tabulka 9 Náklady Územního odboru Přerov v letech 2010-2012

(Interní zdroje ÚO Přerov 2010, 2011, 2012. Vlastní zpracování)

	Náklady	2010	2011	2012
A.	Náklady celkem	404 546 000,00	363 613 795,40	411 725 763,04
I.	Náklady z činnosti	404 432 000,00	363 539 958,28	408 205 067,31
II.	Finanční náklady	112 000,00	73 837,12	283,73
III.	Náklady na transfery	0,00	0,00	3 520 412,00
IV.	Náklady ze sdílených daní a poplatků	0,00	0,00	0,00
V.	Daň z příjmů	923 000,00	0,00	0,00

4.2.2 Výnosy

Výnosy lze definovat jako peněžní částky, které organizace získala za dané období a to bez ohledu na to zda v tomto období došlo k inkasu nebo ne. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 36, Slavík, 2013, s. 29)

V tabulce níže jsou zachyceny výnosy Územního odboru Přerov za sledované období. V roce 2010 byli 77 193 00 Kč, v roce 2011 nastal pokles na 69 996 969,04 Kč a v roce 2012 se výnosy navýšily na 73 917 886,12 Kč. Výnosy z činnosti byli nejnižší v roce 2010 a to 518 000 Kč v dalších letech se navyšovaly. Finanční výnosy byly v roce 2010 nejvyšší, v roce 2011 se snížily a v následujícím roce opět vzrostly. Organizace v roce 2010 neměla žádné výnosy z transferů. Na účtu výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků zůstaly na nulové položce celé sledované období.

Tabulka 10 Výnosy Územního odboru Přerov v letech 2010-2012
(Interní zdroje ÚO Přerov 2010, 2011, 2012. Vlastní zpracování)

	Výnosy	2010	2011	2012
B.	Výnosy celkem	77 193 000	69 996 969,04	73 917 886,12
I.	Výnosy z činnosti	518 000	4 869 949,81	7 484 678,45
II.	Finanční výnosy	5 838 000,00	1 820,23	1 868,67
III.	Výnosy z daní a poplatků	70 837 000,00	63 678 899,00	63 095 814,00
IV.	Výnosy z transferů	0,00	1 446 300,00	3 335 525,00
V.	Výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků	0,00	0,00	0,00

4.2.3 Horizontální analýza Výkazu zisku a ztrát

4.2.3.1 Horizontální analýza 2011-2010

U horizontální analýzy výkazu zisku a ztrát v roce 2011 a 2010 níže jsou hodnoty, také spíše klesající. Rozdíl celkových nákladů je -10,1% a u celkových výnosů -9,3%. Nejvyšší pokles je u finančních nákladů -34,1% u výnosů je nejvyšší pokles u finančních výnosů 99,9%. Nejnižší pokles je u nákladů z činnosti -10,11%, u celkových výnosů. Nulové položky u výkazu zisku a ztrát mezi sledovanými roky 2011-2010 jsou účty náklady na transfery, náklady ze sdílených daní a poplatků a výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků. Výsledek hospodaření má ve sledovaném období snížení -10,3%.

Tabulka 11 Horizontální analýza Výkazu zisku a ztrát pro rok 2011-2010

(Interní zdroje ÚO Přerov, vlastní zpracování)

položka z VZZ	2011	2010	absolutní změna	procentní změna
Náklady celkem	363 613 795,40	404 546 000,00	-40 932 204,60	-10,1%
Náklady z činnosti	363 539 958,28	404 432 000,00	-40 892 041,80	-10,1%
Finanční náklady	73 837,12	112 000,00	-38 162,88	-34,1%
Náklady na transfery	0,00	0,00	0,00	0,00%
Náklady ze sdílených daní a poplatků	0,00	0,00	0,00	0,0%
Daň z příjmů	0,00	923 000,00	-923 000,00	-100%
Výnosy celkem	69 996 969,04	77 193 000	-7 196 030,96	-9,3%
Výnosy z činnosti	4 869 949,81	518 000	4 351 949,81	840,1%
Finanční výnosy	1 820,23	5 838 000,00	-5 836 179,77	-99,9%

Výnosy z daní a poplatků	63 678 899,00	70 837 000,00	-7 158 101,00	-10,1%
Výnosy z transferů	1 446 300,00	0,00	1 446 300,00	-
Výnosy z ostat. sdílených daní a poplatků	0,00	0,00	0,00	0,0%
Výsledek hospodaření	-293 616 826,36	-327 353 000,00	-1147 000,00	-10,3%

4.2.3.2 Horizontální analýza 2012-2011

V tabulce níže je zaznamenána horizontální analýza z let 2012-2011. Oproti předchozí horizontální analýze z let 2011-2010 je analýza kladnější. To znamená, že se situace v roce 2012 zlepšila oproti předchozímu roku 2011. Náklady celkem jsou ve změně 13,2% a celkové výnosy 5,6%. Nejvyšší změna je u výnosů z transferu 130,6%. Oproti tomu nejnižší změna v těchto sledovaných letech je u finančních nákladů -99,7%. Nulová hodnota zůstala u účtů náklady ze sdílených daní a poplatků, daň z příjmů a výnosy z ostatních sdílených daní a poplatků. Výsledek hospodaření v tomto období se zlepšil na 15%.

Tabulka 12 Horizontální analýza Výkazu zisku a ztrát pro rok 2012-2011

(Interní zdroje ÚO Přerov, vlastní zpracování)

položka z VZZ	2012	2011	absolutní změna	procentní změna
Náklady celkem	411 725 763,04	363 613 795,40	48 111 967,60	13,2%
Náklady z činnosti	408 205 067,31	363 539 958,28	44 665 109,10	12,3%
Finanční náklady	288,73	112 000,00	-111 711,27	-99,7%
Náklady na transfery	3 520 412,00	0,00	3 520 412,00	-
Náklady ze sdílených daní a poplatků	0,00	0,00	0,00	0,0%
Daň z příjmů	0,00	0,00	0,00	0,0%
Výnosy celkem	73 917 886,12	69 996 969,04	3 920 917,08	5,6%
Výnosy z činnosti	7 484 678,45	4 869 949,81	2 614 728,64	53,7%
Finanční výnosy	1 868,67	1 820,23	48,44	2,6%
Výnosy z daní a poplatků	63 095 814,00	63 678 899,00	-583 085	-0,9%
Výnosy z transferů	3 335 525,00	1 446 300,00	1 889 225,00	130,6%
Výnosy z ostat. sdílených daní a poplatků	0,00	0,00	0,00	0,0%
Výsledek hospodaření	-337 807 876,92	-293 616 826,36	-44 191 050,60	15%

4.3 Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření tvoří obsah účetního dokladu výkazu zisku a ztrát. Výsledek hospodaření je rozdíl mezi celkovými výnosy a celkovými náklady organizace. (Růčková, 2011, s. 36)

$$\text{Výsledek hospodaření} = \text{výnosy} - \text{náklady}$$

Z následující tabulky vyplývá, že výsledek hospodaření je ve všech třech letech záporný. Výsledek hospodaření je z hlavní činnosti Územního odboru Přerov, organizace si žádnou doplňkovou činností nepomáhá.

Tabulka 13 Hospodářský výsledek Územního odboru Přerov 2010-2012

(Interní zdroje OÚ Přerov 2010, 2011, 2012. Vlastní zpracování)

	2010	2011	2012
Výsledek hospodaření	-327 353 000,00	-293 616 826,36	-337 807 876,92

4.4 Ukazatele finanční analýzy

Některé ukazatele finanční analýzy, které se uplatňují v podnikatelském sektoru lze použít i v neziskovém sektoru. V následující části jsou počítány některé vybrané ukazatele.

4.4.1 Ukazatele zadluženosti

Ukazatelem zadluženosti slouží jako indikátor výše rizika, který organizace nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Z toho je zřejmé, že čím vyšší zadluženost organizace má, tím vyšší riziko na sebe bere. Organizace musí být schopna své závazky splácet bez ohledu na to, jak se jí právě daří. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 83)

4.4.1.1 Míra zadluženosti

Míra zadluženosti neboli ukazatel podílu cizího kapitálu na vlastním kapitálu vyjadřuje zadluženost vlastního kapitálu, tj. kolik jednotek cizího kapitálu je vázáno na jednu jednotku vlastního kapitálu. (Otrusínová, Kubičková, 2011, s. 104)

Pro posouzení této zadluženosti je důležitý vývoj v čase, zda se vývoj snižuje nebo zvyšuje. Výsledky míry zadluženosti jsou například důležitým ukazatelem pro banky při poskytování úvěru. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 85)

Pokud je výsledek ukazatele menší, jak 1 je v organizaci cizích zdrojů méně než vlastních zdrojů v tomto případě jde o relativně nízkou zadluženost. U výsledné hodnoty větší jak 1 jsou cizí zdroje u organizace využívány více, jak ty vlastní zdroje tzn. vyšší zadluženost. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 105)

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Vlastní kapitál}} \times 100$$

V našem případě:

V roce 2010

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{472\,213\,000}{668\,331\,000} \times 100 = 70,65 \%$$

V roce 2011

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{31\,523\,293,37}{639\,793\,658,26} \times 100 = 4,92 \%$$

V roce 2012

$$\text{Míra zadluženosti} = \frac{29\,306\,592}{598\,428\,985,37} \times 100 = 4,89 \%$$

V roce 2010 byla míra zadluženosti oproti následujícím dvou roků výrazně vyšší. V letech 2011 a 2012 byla zadluženost Územního Odboru Přerov na nižší úrovni.

4.4.1.2 Celková zadluženost

Celková zadluženost nebo také ukazatel věřitelského rizika- vyjadřuje podíl cizích zdrojů na celkových zdrojích tj. aktiva, pasiva. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 104)

Někteří autoři uvádějí doporučenou hodnotu míry zadluženosti v rozmezí mezi 30-60 %. U posouzení zadluženosti je nutné respektovat příslušnost k odvětví a schopnosti splácet úroky, které z dluhu plynou. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 85-86)

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Aktiva}} \times 100$$

V našem případě:

V roce 2010

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{472\,213\,000}{1\,140\,544\,000} \times 100 = 41,40 \%$$

V roce 2011

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{31\,523\,293,37}{671\,316\,951,63} \times 100 = 4,7 \%$$

V roce 2012

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{29\,306\,592}{627\,735\,577,37} \times 100 = 4,67 \%$$

Územní odbor Přerov vykazuje v roce 2010 hodnotu celkové zadluženosti 41,40% což je v rozmezí doporučené hodnoty. V dalších dvou sledovaných letech jsou tyto hodnoty nízké a to pod doporučenou hodnotou. Organizaci si zlepšuje celková úroveň zadluženost.

4.4.2 Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování- vyjadřuje jaký je podíl vlastních zdrojů na celkovém objemu zdrojů (pasiv). Tento ukazatel doplňuje věřitelské riziko, jehož součet se rovná 1, v procentech 100%. (Otrusínová, Kubíčková, 2011, s. 104)

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Aktiva (Pasiva)}} \times 100$$

V našem případě:

V roce 2010

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{668\,331\,000}{1\,140\,544\,000} \times 100 = 58,60 \%$$

V roce 2011

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{639\,793\,658,26}{671\,316\,951,63} \times 100 = 95,30 \%$$

V roce 2012

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{598\,428\,985,37}{627\,735\,577,37} \times 100 = 95,33 \%$$

4.4.3 Ukazatele likvidity

Ukazatel likvidity udává souhrnný pohled na stav zajištění úhrady závazků v době jednoho roku, stavem prostředků využitelných k úhradě. Podle těchto prostředků, které jsou schopné uhradit závazky, se likvidita rozlišuje na tři ukazatele - běžnou, pohotovou a peněžní. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 100)

4.4.3.1 Běžná likvidita

Běžná likvidita-vyjadřuje všechny využitelné prostředky k úhradě závazků všech využitelných položek oběžných aktiv tj. vše co je nutno zaplatit do jednoho roku. Doporučená hodnota běžné likvidity je okolo hodnoty 1,5-2,5. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 100)

Příliš vysoká hodnota tohoto ukazatele svědčí o příliš vysokém financování. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 91-92)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé cizí zdroje}}$$

V našem případě:

V roce 2010

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{156\,649\,000}{32\,148\,000} = 4,87$$

V roce 2011

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{61\,975\,485,90}{31\,523\,293,37} = 4,37$$

V roce 2012

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{60\,618\,840,23}{29\,306\,592} = 2,06$$

Likvidita Územního odboru Přerov se každý rok zlepšuje a tím se zlepšuje i financování organizace, v roce 2011 a 2012 se hodnota ukazatele dostala do rozmezí z literatury.

4.4.3.2 Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita neboli peněžítá likvidita je nejpřesnější a nejpříznivější ukazatelem schopnosti uhrazovat závazky. U tohoto ukazatele se poměruje celý objem krátkodobého finančního majetku tj. nejlikvidnějších aktiv a krátkodobých závazků. Doporučená hodnota

nezávisí na odvětvích, ukazatele jsou stanoveny v normě 0,2-0,5. U neziskové organizace je důležité zhodnotit časový okamžik příjmu peněžních prostředků a vymezit co patří mezi prostředky využitelné k úhradě. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 102)

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

V našem případě:

V roce 2010

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{32\,219\,000}{32\,148\,000} = 1$$

V roce 2011

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{30\,427\,176,55}{31\,523\,293,37} = 0,96$$

V roce 2012

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{28\,129\,575,55}{29\,306\,592} = 0,95$$

Územní odbor Přerov má vyšší hodnoty ukazatele než je doporučená hodnota uvedená v literatuře.

4.4.3.3 Pohotová likvidita

Pohotová likvidita je ukazatel, kterým se z objemu oběžných aktiv vylučuje nejméně likvidní položka, kterými jsou zásoby. Doporučená hodnota likvidity je stanovena podle druhu odvětví v hodnotě 1-1,5. Hodnota 1 ukazuje vyrovnanost mezi krátkodobými pohledávkami krátkodobými závazky. Tato hodnota je doporučena i pro neziskový sektor. Ukazatel pohotovosti likvidity řeší schopnost uhrazovat závazky. (Otrusinová, Kubíčková, 2011, s. 102)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Krátkodobé pohledávky} + \text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé závazky}}$$

V našem případě:

V roce 2010

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{7\,987\,000 + 32\,219\,000}{32\,148\,000} = 1,25$$

V roce 2011

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{6\,764\,886 + 30\,427\,176,55}{31\,523\,293,37} = 1,17$$

V roce 2012

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{6\,583\,376 + 28\,129\,575,55}{29\,306\,592} = 1,18$$

Pohotová likvidita v organizaci je v roce 2010, 2011 a 2012 v rozmezích doporučených hodnot.

4.4.4 Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji vyjadřuje zlaté pravidlo financování, tzn. dlouhodobý majetek je kryt dlouhodobými zdroji. Nastane-li výsledek nižší než 1 musí organizace začít částečným pokrytím dlouhodobého majetku krátkodobými zdroji. Z tohoto důvodu může organizaci vzniknout problém s úhradou závazků. (Knápková, Pavelková a Šteker, 2013, s. 87)

$$\text{Krytí dlouhod.majetku dlouhod.zdroji} = \frac{\text{Vlastní kapitál} + \text{Dlouhodobé cizí zdroje}}{\text{Dlouhodobý majetek}}$$

V našem případě:

V roce 2010

$$\text{Krytí dlouhod.majetu dlouhod. zdroji} = \frac{668\,331\,000 + 0}{983\,895\,000} = 0,67$$

V roce 2011

$$\text{Krytí dlouhod.majetu dlouhod. zdroji} = \frac{639\,793\,658,26 + 0}{609\,341\,465,73} = 1,04$$

V roce 2012

$$\text{Krytí dlouhod.majetu dlouhod. zdroji} = \frac{598\,428\,985,37 + 0}{567\,116\,737,14} = 1,05$$

V roce 2010 vyšel ukazatel krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji 0,67 což je pod hranicí 1 a organizace musela svůj dlouhodobý majetek pokrývat krátkodobými zdroji. V následujících letech se tato situace zlepšila.

4.5 Shrnutí analytické části

Aktiva a pasiva od roku 2010 až do roku 2012 během těchto let klesaly. Horizontální analýza se pohybuje většinou v záporných číslech. Celková aktiva v roce 2010 jsou 1 140 544 000 Kč, v roce 2011 je jejich hodnota 671 316 951,63 a v roce 2012 jsou aktiva 627 735 577,37 Kč. Celková pasiva se rovnají celkovým aktivům.

Celkové náklady v roce 2010 byly 404 546 000 Kč, v roce 2011 klesly na 363 613 795,40 Kč a v roce 2012 se opět zvýšily na 411 725 763,04 Kč. Transfery organizace nevyužila jen v roce 2010, náklady z transferů měla organizace v roce 2012.

Výsledek hospodaření byl ve všech třech sledovaných letech záporný. Organizace nemá žádnou doplňkovou činnost, která by vylepšila hospodářský výsledek.

Vybrané ukazatele finanční analýzy

- Míra zadluženosti v organizaci byla v roce 2010 vysoká v hodnotě 70,61%. V následujících dvou letech se míra zadluženosti zlepšila, je na nižší úrovni, ta se pohybuje okolo 4-5%.
- Celková zadluženost nebo také věřitelské riziko je v roce 2010 je v hodnotě 41,40% což, je v rozmezí doporučené hodnoty z literatury. Tato situace se ale zlepšila v roce 2011 a 2012, kde se zjištěné hodnoty pohybovali okolo 4%. Celková zadluženost se z tohoto pohledu v organizaci zlepšila.
- Koeficient samofinancování v roce 2010 dosahuje 58,6%, v roce 2011 a 2012 se koeficient zvýšil na 95%. Územní odbor Přerov dosahuje schopnost samofinancování a je více soběstačná.
- Běžná likvidita v roce 2010 nedosahuje doporučených hodnot v literatuře, to svědčí o drahém financování. V roce 2011 je hodnota ukazatele 1,96 a v roce 2012 se hodnota ukazatele mírně zvýšila na 2,06.
- Okamžitá likvidita pohotová likvidita má vypočítané hodnoty téměř v rozmezí doporučených v literatuře.
- Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji ukazuje, že v roce 2010 je hodnota 0,67 což zavinilo, že organizace pokryla dlouhodobý majetek krátkodobými zdroji. V následujících dvou letech se situace zlepšila na hodnotu 1 organizace je překapitalizovaná, je finančně stabilnější ale i tak musí dlouhodobými zdroji financovat část krátkodobého majetku.

5 DOPORUČENÍ

Na základě provedené analýzy a setkání s ředitelem Územního odboru Přerov PLK. Ing. Miroslavem Čočkem jsem zjistila, že organizace nemá dostatek finančních prostředků, které se každým rokem snižují. Z důvodů chybějících peněžních prostředků se obtížně obnovuje stávající majetek organizace.

Územní odbor Přerov potřebuje velmi nutně novostavbu Centrální požární stanice Přerov, kde je i sídlo Územního odboru Přerov. Budova ve, které Územní odbor Přerova a CPS v současné době sídlí, je v nevyhovujícím stavu a prostorově nedostačujícím stavu. Budova je několikrát přistavěna a přestavěna aby vyhovovala aktuálním požadavkům. V téhle době však není kde budovu rozšířit. Z těchto důvodů není v areálu budovy možné umístit mnoho technických prostředků, které by měli být dislokované na CPS Přerov, ale jsou umístěny na požární stanici v Lipníku nad Bečvou. Peněžní prostředky na výstavbu nové budovy by Územní odbor Přerov mohl získat z dotačních programů EU, dále by organizace mohla zkoušet žádat o příspěvky od kraje a města Přerov. Možnost získání více peněžních prostředků by mohlo být také ze státního rozpočtu.

V případě nové vyhovující budovy by na CPS Přerov měla být dislokována technika: rychlý zásahový automobil (RZA) a automobilový jeřáb a to podle vyhlášky 247/2001 Sb. Vyhláška ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany. Zmiňovaná technika zatím ve výbavě CPS Přerov chybí.

Územní odbor Přerov také potřebuje v blízké době (cca 5 let) obnovit stávající mobilní požární techniku např. cisternová automobilová stříkačka CAS 24 T815, automobilová plošina AP 27 T815, vyšetřovatelský automobil VA SUBAR Forest atd. Finanční prostředky na tuto požární techniku může organizace žádat z dotací a stejně jako v případě budovy může žádat o příspěvky z kraje a také o zvýšení příjmů ze státního rozpočtu. Územní odbor Přerov může také použít určitou část svých peněžních prostředků ze svých zdrojů.

Organizace se zaměřuje na vykonávání své hlavní činnosti, pro kterou byla zřízena. Územní odbor Přerov neprovádí žádnou doplňkovou činnost, ze které by získala další finanční prostředky pro svoji činnost a obnovu majetku.

6 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat hospodaření Územního odboru Přerov, který je součástí Olomouckého kraje Hasičského záchranného sboru České republiky. Analýza byla provedena za období 2010-2012 na základě získaných výkazů, kterými byli rozvaha a výkaz zisku a ztrát. Shrnutí je přijetí závěrů a zároveň doporučení na základě provedení analýzy a získaných informací o organizaci.

Součástí plnění cíle bylo plnění dalších dílčích úkolů. V teoretické části bakalářské práce bylo vymezit majetek státu a hospodaření s ním. Dále se zabývá finančním hospodaření organizačních složek státu a věnuje se teorii finanční analýzy. V poslední části je představen Hasičský záchranný sbor České republiky, požární jednotky a sekce ekonomiky generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky.

V praktické části práce je definován Územní odbor Přerov a představeny dislokované požární stanice, kterými jsou stanice Přerov, Hranice, Lipník nad Bečvou a Kojetín. Byla provedena horizontální analýza aktiv a pasiv, dále byla provedena také horizontální analýza nákladů a výnosů.

V poslední části bylo počítáno s vybranými ukazateli finanční analýzy. Bylo zjištěno, že zadluženost se zlepšuje, organizace se snaží být více soběstačná. Územní odbor Přerov provádí jen hlavní činnost, proto nemá žádný další vedlejší příjem, kterým by si svoji situaci dále vylepšila.

Bylo doporučeno, aby se organizace snažila získat co nejvíce finančních prostředků pro obnovu mobilní požární techniky a nadále usilovala o získání nové budovy pro CPS Přerov, která bude zároveň i sídlem Územního odboru Přerov.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] HAVLAN, Petr. *Majetek státu v platné právní úpravě*. 3.aktualiz.podstat.dopl,vyd. Praha: Praha Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-796-6.
- [2] HASICI-VZDELAVANI.CZ: Záchranný útvar HZS ČR. [online]. ©2013 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z:<http://www.hasici-vzdelavani.cz/content/zachranny-utvar-hzs-cr>
- [3] HZS CR.CZ: Jednotky požární ochrany. [online]. © 2014, zveřejněno 2.6.2009 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>
- [4] HZS CR.CZ: Požární stanice Hranice [online]. © 2014 [cit. 2014-08-23]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-hranice-pozarni-stanice-hranice.aspx>
- [5] HZS CR.CZ: Požární stanice Kojetín [online]. © 2014 [cit. 2014-08-23]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-kojetin-pozarni-stanice-kojetin.aspx>
- [6] HZS CR.CZ: Požární stanice Lipník nad Bečvou [online]. © 2014 [cit. 2014-08-23]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-lipnik-pozarni-stanice-lipnik-nad-becvou.aspx>
- [7] HZS CR.CZ: Požární stanice Přerov. [online]. © 2014 [cit. 2014-08-23]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/ps-prerov-pozarni-stanice-prerov.aspx>
- [8] HZS CR.CZ: Územní odbor Přerov. [online]. © 2014 [cit. 2014-08-23]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/uzemni-odbor-prerov-544920.aspx>
- [9] HZS CR.CZ: Sekce Generálního ředitelství HZS ČR. [online]. © 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/sekce-ekonomiky-generalniho-reditelstvi-hzs-cr.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
- [10] HZS CR.CZ: Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku. [online]. © 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/stredni-odborna-skola-pozarni-ochrany-a-vyssi-odborna-skola-pozarni-ochrany-ve-frydku-mistku.aspx>
- [11] HZS CR.CZ: Záchranný útvar-působnost. [online]. © 2014 [cit. 2014-04-21]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/pusobnost.aspx>
- [12] HZS CR.CZ: Jednotky PO [online]. © 2014 [cit. 2014-05-10]. Dostupné z:<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>

- [13] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [14] LUKÁŠ, Luděk a kol. *Informační podpora integrovaného záchranného systému*. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství v Ostravě, 2011. ISBN 978-80-7385-105-7.
- [15] OTRUSINOVÁ, Milena a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C.H.Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [16] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza metody, ukazatele, využití v praxi: ukazatele, využití v praxi*. 4.vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3916-8.
- [17] SLAVÍK, Jakub. *Finanční průvodce nefinančního manažera: Jak se rychle zorientovat v podnikových a projektových financích*. Praha: Grada Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4593-0.
- [18] STEINER, George a Albert a John f. STEINER. *Business government and society a managerial perspective: text and cases*. Boston: Mass: Irwin/McGraw-Hill, 2000. ISBN 0-07-365914-2
- [19] Vyhláška č. 247/2001 ze dne 22. června 2001: Vyhláška ministerstva vnitra o organizaci a činnosti jednotek požární ochran. In: *Sbírka zákonů*. 2001, částka 95. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=247/2001&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [20] Vyhláška č. 410/2009 ze dne 11. listopadu 2009, Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. In: *Sbírka zákonů*. 2009, částka 133. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=410/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

- [21] Zákon č. 218/2000 Sb. ze dne 27. června 2000, Zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla). In: *Sbírka zákonů*. 2000, částka 65. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=218/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [22] Zákon č. 219/2000 Sb. ze dne 27. června 2000, Zákon o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. In: *Sbírka zákonů*. 2000, částka 65. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=218/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [23] Zákon č. 237/2000 ze dne 28. června 2000, Zákon kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2000, částka 73. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=238/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [24] Zákon č. 238/2000 ze dne 28. června 2000, Zákon o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 2000, částka 73. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=238/2000&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [25] Zákon č. 260/2008 ze dne 25. června 2008, Zákon, kterým se mění zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů*. 2008, částka 83. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=260/2008&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

- [26] Zákon č. 361/2003 ze dne 23. září 2003, Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: Sbíрка zákonů. 2003, částka 121. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zako-nu/SearchResult.aspx?q=361/2003&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CPS Centrální požární stanice

HZS Hasičský záchranný sbor

IZS Integrovaný záchranný systém

JPO Jednotka požární ochrany

JSDH Jednotka sboru dobrovolných hasičů

PO Požární jednotka

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Územní odbor Přerov (<i>interní zdroj ÚO Přerov</i>).....	32
Obrázek 2 Požární stanice Přerov (<i>interní zdroj ÚO Přerov</i>)	33
Obrázek 3 Organizační struktura požární stanice Přerov [vlastní zpracování]	34
Obrázek 4 Požární stanice Hranice (<i>interní zdroj ÚO Přerov</i>).....	35
Obrázek 5 Organizační struktura požární stanice Hranice [vlastní zpracování]	35
Obrázek 6 Požární stanice Lipník nad Bečvou (<i>interní zdroj ÚO Přerov</i>)	36
Obrázek 7 Organizační struktura požární stanice Lipník nad Bečvou [vlastní zpracování].....	37
Obrázek 8 Požární stanice Kojetín (<i>interní zdroj ÚO Přerov</i>)	37
Obrázek 9 Organizační struktura požární stanice Kojetín [vlastní zpracování]	38

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Rozdělení jednotek požární ochrany a doby dojezdu	26
Tabulka 2 Rozdělení jednotek požární ochrany a jejich počet v České republice,.....	27
Tabulka 3 Aktiva Územního odboru Přerov 2010-2012	40
Tabulka 4 Horizontální analýza aktiv pro rok 2011-2010.....	41
Tabulka 5 Horizontální analýza aktiv pro rok 2012-2011	42
Tabulka 6 Pasiva Územního odboru Přerov 2010-2012.....	43
Tabulka 7 Horizontální analýza pasiv pro rok 2011-2010	43
Tabulka 8 Horizontální analýza pasiv pro rok 2012-2011	44
Tabulka 9 Náklady Územního odboru Přerov v letech 2010-2012	46
Tabulka 10 Výnosy Územního odboru Přerov v letech 2010-2012	47
Tabulka 11 Horizontální analýza Výkazu zisku a ztrát pro rok 2011-2010	47
Tabulka 12 Horizontální analýza Výkazu zisku a ztrát pro rok 2012-2011	48
Tabulka 13 Hospodářský výsledek Územního odboru Přerov 2010-2012	49